

TÊKOŞER

hejmar: 23

sal: 1984

revue trimestrielle driemaandelijks blad

têkoşer

TÊDAYÎ (İÇİNDEKİLER)
Rûpel Nivîsar
(sayfa) (Konu)

- 2.....Hüseyin YILDIRIM
Diyarbakır'daki iş-
kenceleri anlatıyor.
- 4.....Civîna Çapê li
Bruxelles.
- 5.....Proja GOL dijî Biya-
niyên Belçika.
- 9.....Dîroka Kurdistan.
- 10.....Namek ji Ermenistanê
- 11.....Pêşandana çandên Cida
- 12.....NEWROZ hat pîrozkirin
- 13.....Broşûrek li ser Xeba-
ta me ya 1983
- 14.....Di Derheqî Zimande.
- 16.....Lîsta dokumanên pir-
tuxana me.
- 21.....Xebata me,
- 23.....Têkoşer'den haberler.
- 26.....Serbûriyek
- 27.....Ji me ditirsîn
(Helbest)
- 28.....25 Mart mahalli seçim
lerinin ardından.

TEKOŞER: Kovara Têkoşer
Yekîtiya Karker û Xwendekarên
Kurd li Belçika
û

Yekîtiya Xebatkar û Xwendekar
ên Kurdistan li Fransa

TEKOŞER: Belçika'daki Kürt İşçi ve
Öğrenciler Birliği
ile
Fransa'daki Kürdistan'lı İşçi
ve Öğrenciler Birliği
dergisidir.

Het Blad van Koerdische Arbeiders en
Studentengemeenschap in België en YXXKF

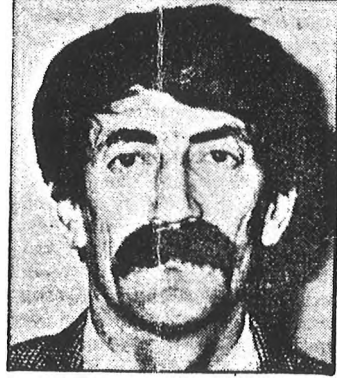
Berpîrsiyar/Sorumlusu M.NEZİH YALÇIN
Verantwoordelijkheid Uitg'

Navnîşan/Adres: TEKOŞER - B.P.33
1730 Zellik - BELGIQUE

Bûha/Fiyatı/Prijs: 40 Bfr, 2 DM, 6 FFR
Şerten Abonetiye: 480 Bfr

Hejmara Bank
Bank(a) Hesap No: TEKOŞER 426-3144071-85
Kredietbank - Belgique

HÜSEYİN YILDIRIM DIYARBAKIR DAKI İŞKENCELERİ ANLATIYOR

Hüseyin Yıldırım

Diyarbakir Askeri Cezaevi işkenceha-
nelerinde öldürülen ayrı siyaset -
lerden devrimci, demokrat, ilerici tu-
tukluların durumlarını kamuoyuna
duyurmak için 7.2.1984 tarihinde
Brüksel'deki Basın Merkezinde (IPC)
Têkoşer ile KSSE (Avrupa'daki Kür-
distanlı Öğrenciler Örgütü) Belçika
şubesi, YXLKE (Avrupa'daki Kürdistan
lı Öğrenciler ve Gençler Birliği)
Belçika şubesi, birlikte bir basın
konferansı düzenledik.
CEDRİ (Avrupa'daki Göçmen İşçilerin
ve Siyasi Mültecilerin Haklarını sa-
vunma Komitesi) nin davetlisi olarak
Avrupa turnesine çıkan Kürt Avukat
Hüseyin YILDIRIM Belçika ziyaretinde
Têkoşer'e misafir oldu.
Kürdistan'da özellikle Diyarbakır'da
Türk hükümetlerinin Kürdistan'lı an-
ti-sömürgecileri yoketmek amacıyla
uyguladıkları, insanlık adına utanç
duyulan vahşi yöntem ve işkence me-
totları hakkında bir çok gurup, gazete
tanınmış kişi, parti ve kuruluşlarla
yapılan röportajlar için Hüseyin
YILDIRIM'a tercümanlık yaptık, yardım-
cı olmaya çalıştık.
20.2.1984 tarihinde LIEGE'de, sendika
evinde, Belçikalı, Türkiyeli ve Kürdis-
tanlı örgüt ve kişilere açık yapılan
konferansta FGTB (sosyalist) sendika
sorumlusunun Türkiye ve Kuzey Kürdis-
tan (Türkiye Kürdistan) ve Avrupa'da
ki göçmen Türk ve Kürt işçileri üze-
rine yaptığı açıklamadan sonra CEDRİ
sorumlusu söz alarak Türkiye ve Kür-
distan üzerine görüşlerini belirttik-
ten sonra, Avrupa'daki göçmen işçile-
rin, Türkiyeli ve Kürdistanlı siyasi
sığınmacıların sorunlarına da değin-
di.

Bu kısa açıklamalardan sonra söz alan Kürt Avukat Hüseyin YILDIRIM: dinleyicilere katıldıkları için teşekkür ile konuşmasına başladı : Konuşmasını aynen veriyoruz :

15 seneden beri avukat olarak çalıştım; 1978 den bu yana da siyasi tutuklularını savundum. Askeri cunta'nın 1980 de yönetimi zorla eline geçirmesinden sonra, yalnız siyasi Kürt tutuklularını savundum.

İşkence ve baskılar yalnız Kürdistan'da olmuyor ; Türkiye'nin batı kesiminde de oluyor. Fakat söylemek gerekir ki, iki tarafta yapılan işkence arasında büyük ve çok amaçlı farklar var.

Benim şimdi anlatacaklarım, geneldir. Türkiye ve Kuzey Kürdistan'da durumu değerlendirmek ise, size düşmektedir. Kürdistan tarihi sömürgeci güçlere karşı başkaldırmalarla doludur.

Kürdistan'ın nüfusu bir bütün olarak: 25 milyon, yüzölçümü 550.000km² 'dir. Benim şimdi anlatacaklarım, yalnızca Askeri Cunta'nın darbe ile başa gelmesinden sonraki dönemin durumunu içermektedir. Zaman olursa yalnız görüşlere de biraz değineceğiz.

Kürt halkı örgütlenmeye giderse, başkasına gidip danışmayacak. O kurtuluşunun hangi yollardan olacağını kendisi bilmektedir. Hiç bir demokratik çevre (kişi veya örgüt) Kürt halkının üzerindeki vahşi baskıyı haklı gösteremez. Bir halk olarak biz, sizden ve uluslararası kamuoyundan, faşist rejimi desteklememenizi istiyoruz.

Her ne kadar bazı çevreler istemiyorsa da zafer yine bizimdir ve bu savaşta biz kazanacağız.

Kan akacak. Bu kan özgürlük için akacak. Akıtılacak kanın sorumlusu Kürdistan halkı değil, Faşist Askeri Cunta'nın kendisi olacaktır.

1970'lerden sonra öğrenci-gençlik hareketi de, Kürt sorununun üzerine eğildi. O arada anti-sömürgeciler de kendilerine yön vererek örgütlenmeye gittiler. Onlar illegal örgütlenme yolunu seçtiler. Ve böylece Kürt sorunu ulusal bir seviye'ye getirilme amacı ile örgütlenme oldu. Ve getirildi de. Bu sorun ulusal seviyede konuşulmaya başlandı.

Fakat Kürdistan'da eşi görülmemiş baskılar uygulandı. Bu baskı bizzat devlet tarafından organize edildi. Faşizm onlar tarafından örgütlendirildi. Bu da ağa, zengin ve işbirlikçiler ile işbirliği halinde yapıldı.

Böylece Kürdistan halkı kendini savunma pozisyonuna girdi. Sayısızca insan öldürüldü.

Sömürgecilere karşı gelişen mücadeleciler muhalefetin önünü alamıyacaklarını anlatan otoriteler, yeni metotlarla işe koyuldular.

Bütün köy, şehir ve kasabalar askeri birlikler tarafından saldırıya uğradılar. Kitleler topluca öldürüldüler, öldürüldükten sonra da " bunlar silahlı çatışma sonucu öldürüldüler" diye söyleniyordu. Bütün herkes, kadın, çocuk, ihtiyar ve gençler öldürülüyordu. İnsanlar arabalara asılıyordu, askeri ciple re bağlanarak sürükleniyordu ve böylece hayatlarına acı bir şekilde son veriliyordu.

Bunların tümü gerçek ve elimizde yeteri kadar bu uygulamaları ispatlayacak belgeler var.

Halkın kendisine, psikolojik olarak işkence yapıyordu. Bu işkenceler resmi devlet tarafından örgütlenmişti. Şu anda Kürdistan'da, insanlık adına utanç verici işkenceler yapılmaktadır.

1981'de Mardin'de 37 gün içinde 50 kişi işkence ile öldürüldü.

Diyarbakır'da işkenceler Nazi Almanyası'nın aynısıdır.

Kürdistan'da inançlı ve kararlı çok insan öldürüldü. Çok insan gelecekte, işkenceler sonucu sakat kalacak.

Bir başka durum da şu ; göstermelik mahkemeler formaliteden başka bir şey değildir Kürdistan'da.

Kararlar yukardan verilir ve pratikte uygulanır.

Ben ve meslektaşlarım başka bir şeye tanık olduk. Acı ama gerçek, vahşi bir durum, En kötüsü de Diyarbakır'da, diğer Kürdistan şehirlerinden de daha kötü bir durum var Diyarbakır'da.

Bazı insanların kolu kesilmişti, bazılarının ayağı, bazılarının gözü çıkarılmıştı. Bazılarının parmakları kesilip, tırnakları sökülmüştü. O insanların ayakta kalacak, yürüyecek hali kalmamıştı. Askerler onların koltuklarının altına girerek, mahkemeye getiriliyorlardı. Onlar otururken yine askerlerin yardımcıla oturabiliyorlardı.

Bütün bu baskılar yeni değil, bu zulmün kısa bir geçmişi yoktur; uzun bir geçmişe dayanır. Ben bir Kürdüm ve bu baskılara karşı mücadele ettim. Fakat bu baskılara karşı olmak, onlara karşı mücadele etmek için Kürt olmak şart değildir.

Ben bir avukat olarak duruşma salonunda hakimın gözü önünde dövüldüm. Hakimler bu çirkef durum karşısında gülmüyorlardı. Benimle alay ediyorlardı. Bu sadizm dünya'nın hiç bir yerinde görülmemiştir.

İnsanın ölmesi, siyasi bir tutuklu için en iyi seçenek ve kurtuluş yoludur. Sömürgeciler, bizleri bir seferde öldürüyorlardı. Onlar bunu istemiyorlardı. Onlar bizi günde bin sefer öldürüp, bin sefer ayıltıyorlardı.

Ben kendim 7 gün en ağır bir şekilde işkence gördüm. Sonra hapishaneye götürüldüm, gözlerim kapalı bir şekilde

Devamı sayfa 11 de dir.

Givina çapê li Bruxelles

Di tarîxa 7.2.1984 de, di merkeza çapê ya navnetewî, I.P.C. li Bruxelles, Têkoşer û du komelên Kurd KSSE, "Komela xwendekarên Kurdistan li Ewropa," liqê Belçîka, û Y.X.L.K.E., "Yekîtîya Xwendekar û Lawanên Kurdistan li Ewropa" liqê Belçîka, civînekî çapê çêkirin, ji bo protestokirina kuştina 14 girtîyên Kurd li girtîgeha Dîyarbekrê.

Di salanê de, 12 rojnamevan û gelek komelên Belçîkî û biyanî hebûn. Piştî ku em li ser grêva giştîya girtîyên Dîyarbekrê û kuştina 14 ji wan peyivîn, hevaleyê ji Têkoşer, ku çend mehane berê derba 1980 li Dîyarbekrê hatibû girtin û êşandin (îşkence) weka şahidekî, mercên (şertên) pîr zor ku merivên girtî têde dijîn û êşandinên pîr giran ku hatibûn serê wî û hevalên wî, ji rojnamevanan re got, ~~êşandinên~~ ne insanî ~~ku~~ ~~iro~~ ~~tên~~ kirin anî ber cava. Paşê, zordestî û êşandina ku di meha cotmeha dawîn de leşkerê Tirk anî ser xelkê Şirnexê (hejmar 22 rûpel 15, tinêre) jî vekir. Hevaleyê ji Y.X.L.K.E. jî hejmara girtî û kuştîyên li Tirkîye û li Kurdistanê Tirkîye, ji 1980 heta nûha, li gora daxwuyaneke 12 partî û komelên Kurd û Tirk got :

GIRTÎ : 170.000

EN KU DALEQANDÎNA WAN TÊN XWESTÎN :
5 942

EN KU BÎRYARA DALEQANDÎNE DÎ DERHEQA WAN DE HATÎYE STENDÎN :
173

EN KU HATÎN DALEQANDIN :
48

EN KU DÎ BÎN ÊŞANDÎNE DE HATÎN KUŞTÎN
5 93

Piştî ku me peyvê xwe qedand, rojnamevanan gelek pirs li ser rewşa giştîya Kurdistanê û li ser Ermenîyan kirin. Dogan Özgüden, serokê Info-Türk, gelek agahdarîyên nû û girîng li ser rewşa Tirkîye da.

Li dawîyê de, komelên jêrîn piştigirtîya me kirin :

-Komîta Belçîkî ji bo Parastina Mafên Mirovatî li Tirkîyê.

-M.R.A.X. Komela Belçîkî dijî Nijadparêzîyê.

-Info-Türk

-R.D.M. Koma Demokratîka Marokî (Fasî) Di roja piştî civînê de, 5 rojnamevan li ser nivîsîn.

Em li jêr, nota ku me ji rojnamevanan re amade kiribû û xistibû nav dosyekî, ji Fransîzî û Flamanî werdigerînin Kurdî:

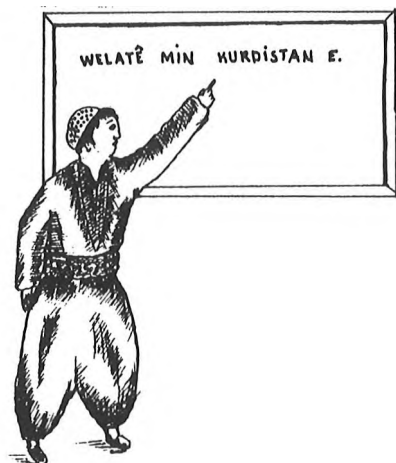
KUŞTÎNA GIRTÎYÊN KURD DÎ GIRTÎGEHA TÏRK DE LI DÏYARBEKRÊ

Girtîgeha Dîyarbekrê ku di Kurdistanê a Tirkîyê hatîye biçihkirin, mixabin bi mercên (şertên) girtîyên yê gîrantîrîn ji hemû girtîgehên Tirkîyê bi nav û denge. Sedema vava jî ewe ku gelê Kurd dijî zo (du) zordestîyan (bi Tirkî : Çift) bê rawestandin radibe: yek civakî û aborî û yek jî netewî.

Di vê girtîgehê de nêzîkî 4.000 girtîyên rêzanî (sîyasî) hene. Nûçeyên fecî yê dawîn ji mesderên rast gihîştin me :

Îlon 1983 :

Di meha Îlona buhurî de, girtîyên ku endamên komelên cihê ne grêva birçîbûnê ya giştî çêkirin. Ji bo protestokirina mercên ne mirovî ku têde dijîn. Piştî vê aksiyonê, wan çend mafên piçûk karkirin: Pirsîyarên girtîgehê izin dan wan ku xwe gembikin, di rojê saetek derkevin hewsê bîna xwe bistînin, kaxez û qelem wergerin....

Mijdar 83 :

Lê ev sivikkirin dîr ne ajot. Di meha Mijdarê de, çw mafên piçûk hatin kişandin.

Çile 1984 :-:

Di meha çile de, girtîyan ji nû de destpêkirin grêvê. Heyetên leşkerî bi êşandinê bersîv dan wan. Davî : yek ji wan nexweşxana Dîyarbekrê de dimre. Sedemê mirinê îşkence bû. Gava ku vê nûçê hevalên wî ên qawûşa IO ku têde 40 girtîyên rêzanî hene di bihîsin agir berdîdin doşekên xwe. Berpîrsîyarê girtîgehê emr da ku yê agir pexistîn tev di hundirê qawûşê de bînin kuştin. Dawî : 14 mirî. Navê 6 ji wan gihast me, ji bo ku leşker laşên wan da merivên wan, lê dayik, jin, xwîh û zarokên wan ne karî tabûta vekin û li kuştîyên xwe mêzebikin. Leşker li ser wan sekinî, heya binaxkirina dawîyê.

Dumahî di rûpela IO de ye.

Proja Gol dijî biyanîyên

Belçika

Pervin

Di tarîxa 17.10.1983 de, wezîrê edaletê (dadê), alîkarê serok-wezîr JEAN GOL, ku endamê partîya lîberale, projaya zagonekî (Qanûnekî) nuh dijî biyanîyan ji hukûmeta Belçika re pêşneyarkir, Hukûmeta Belçika li ser vê yekê biryara xwe stend û ev zagona (qanûna) paşverû qebûl kir.

Di vê krîza aforî de hukûmet bi awakî ne meşrû û her warî de zordestîyekî pîrr mezin li biyanîya dike ku wan meclûr bike ku vegerin welatê xwe. Ji sedema vê sîyasetê, hêzên nijadparêz û faşîst, roj bi roj xurttir dibin û êrîşê dikin wan.

Em karin projaya GOL bi kurtî, di çar bandan de, ji xwendevanan re bidin nasîkirin.

1) Malîyên karkeran :---

Ji berê, jin û zarokên karkerên biyanî (heta 21 salî) karibûn, bê qeyd, bê şert werin Belçika. Lê ev nêzîkî du salaye ku eger di dema ku ew bigihêjin vira, karker ê kar be, ango nexweş be, yan ku perê (diravê) bê karîyê bistîne, hukûmet malîyê wî vedigerîne, GOL, ev şert pîrr girantir jî kir: Ge-rek imrê zarok ne 21, lê 18 salî be. û gerek malî salek bi tenê piştî hatina karker li xwe were. Bi vî awayî, zarokên ku ji zûde li Belçika ne ewê nikarin li welatê xwe tizewicin û jin yan mêrên xwe lînin.

2) Xwendekar :---

Ji îro pêde xwendekar ewê nema karibin bi sivikî werin Belçika li xwîn û malîyên xwe lînin.

3) Di beledîyan de qeyd bûn :---

Li gora GOL, beledîyên ku nisbeta bi biyanîyan pîrr bilind e ne meclûrin wan qebûl bikin : Lê serokên beledîya ên nijadparêz li benda GOL neman ku biyanîyan biqewirînin. Ev ji salekî betîre ku li Bruxelles tu biyanî ne wêre

mala xwe biguherîne û here beledîyekî din, ji tirsê neqeyd bûnê. Xaniyên ku dikevin destê wan pîrr kevin û hêwî ne (rufûtet in). Loma ewher gav meclûrin mala xwe biguherînin. Mihacirên (mûltecî) ku nuh tî jî, weke berê zû li zû nayên qeydkirin.

4) Alîkarîya diravî :---

Li gora zagona (qanûna) 8.7.1976, alîkarîya diravî û civakî tê qeyd û bê şert mafê her merivekî ku li ser erdê Belçika dimîne ye. Di vî warî de jî, GOL dixwaze biyanîyan perîşan bike. Lê wê ka ku me li jor got, terpirsîyarên beledîyan ji zûde ev mafê pîrr giring bi awakî ne meşrû, ji destê biyanîyan (bi hêzanî ji destê mihaciran) û Belçîkîyên ku muhtacên alîkarîyê ne stendine. Bi vî awayî, rewsa mihaciran (mûltecîyan) roj bi roj fecî (xirab) dibê.

Lî GORA GOL, ÇARE ÇIYE ?

Di projaya GOL de, çara van pirsan bi tenê bi stendina cinsîyeta belçîkî tê pêkanîn : Biyanîyên qenc gerek asîmîle li bin û ên ne qenc vegerin welatê xwe. Sûcê GOL ê mezin ewe ku ji hissên nijadparêz kardike û tîyarên ne meşrû, bi awakî resmî, dike malê hukûmetê.

Gava ku nijadparêzî di be resmî, rê ji faşîzmê re zû vedike û tehlîkekî pîrr mezin tîne ser gel. Li hemberê vê zordestîyê hêzên pêşverû çidikin ?

Hêzên pêşverû ên belçîkî û biyanî bi hev re tê deng namînin û bi her awayî, dijî hukûmetê derdikevin: Pêkanîna enîyên mezin, grêvên birçî bûnê, rêveçûnên mezin, civînên çapê, mitîng.....

Têkoşer jî, bi awakî aktîf ketîye nav vê xebatê. Ew endamê enîyekî mezin e ku navê wê KOORDÎNASYON e û ku têde jî 150 komelên mezin ên belçîkî û biyanî hene.

Di jêr de em lîsta Koordînasyonê datînin :

ABVV-Jongeren
 ACOD-Vlaamse Intergewestelijke
 ACOD-Onderwijs VUB
 Action Nationale Sécurité Vitale
 Action Vivre Ensemble
 Afrika Huis/Foyer Africain
 Anders Gaan Leven (AGALEV)
 Animatie Dienst Antwerpen
 Anti-Fascistisch Front Antwerpen (AFF)
 Anti-Imperialistische Bond/Ligue Anti-impérialiste (AIB/LAI)
 Aktiegroep Kritisch Onderwijs (AKO)
 Aktiegroep Leefmilieu Rupelstreek
 Aktiecomitee tegen het racisme KUL
 Algemene Studentenraad (ASR) Leuven
 Allemaal Bloemen Mechelen
 APAJI
 Ass. Cultural e Recreativa Portuguesa de Vilvoorde
 Al Waha
 Association Belge des Juristes Démocrates (ABJD)
 Associazione cristiana degli lavoratori italiani (ACLI)
 Association des Femmes Marocaines
 A.I.T.E.F.
 Association libre des parents espagnols Schaerbeek/St-Josse (ALPESSE)
 Assemblée Générale des Etudiants de Louvain-la-Neuve (AGL)
 Ateliers Populaires
 AVRUG - Centrum voor Mondiale Vorming
 Bruxelles-Accueil/Brussel Onthaal
 Buurthuis De Kassei - Brussel Noord
 Buurthuis 't Lampeke Leuven
 Buurtwerk Noordwijk
 Buurtwerk 't Zuid Antwerpen
 CADI - Comité anderlechtois pour la défense des droits des immigrés
 CASA Chile
 CARIA
 CASI-UO Centre d'animation sociale italienne - Université ouvrière
 Conseil Consultatif des Immigrés de Bruxelles
 Conseil Consultatif des Immigrés d'Etterbeek
 Comité de défense des droits des immigrés de Mons-Borinage
 CEFA-UO
 Centrum voor Buitenlandse Werknemers (CBW) Borgerhout
 Centrum voor Vorming en Aktie (CVA)
 Commissie Migranten Antwerpen (COMA)
 Centrale unitaire des travailleurs du Chili
 Centre d'animation régionale de Verviers
 Centre culturel des travailleurs de Turquie
 Centre Immigration de Charleroi
 Centre socio-culturel des immigrés de Bruxelles
 CGSP Enseignement-Régionale de Bruxelles
 Chrétiens en luttés - Bruxelles
 CNAPD Comité national d'action pour la paix et le développement
 CNE-UCL
 Collectif des Avocats
 Commission européenne immigrés
 Commission Justice et Paix
 Commissions ouvrières
 Comité d'action ULB
 Comité de défense des travailleurs immigrés - Ottignies
 Comité pour le droit des immigrés de St-Gilles
 Comité Evérois pour la paix et la liberté
 Comité National d'Accueil
 Comité de quartier Botanique
 CSMSI Santé Immigrés
 CUDDI Comité ucclois pour la défense des droits des immigrés
 Comité Zaïre
 Communauté hellénique de Bruxelles
 Confédération Générale des Enseignants
 COJ Confédération des organisations de jeunesse

Coordination du Brabant Wallon
 Coordination liégeoise pour le retrait du projet Gol
 CJEF Conseil de la Jeunesse d'expression française
 Conseil général de l'apostolat des laïcs (CGAL)
 CTAPD Comité Tournaisien d'action pour la paix et le développement
 Dar Al Maghrib
 Démocratie Chrétienne Italienne
 Ecole Alpha Mons-Borinage
 ECOLO
 Elcker-ik Federatie
 Equipe d'animation communautaire du Quartier Nord
 Equipes Populaires - Commission nationale immigrés
 Federatie van Huurdersverenigingen
 Federatie Werkgroepen Bijzondere Jeugdzorg
 Federatie Werkgroepen Homofilie
 FAPFB Fédération des associations de parents espagnols en Belgique
 Fédération des Amis de la Morale laïque
 Fédération indépendante des centres et associations espagnoles
 Fédération des Etudiants Francophones
 Femmes Démocrates Grecques
 F.I.L.E.F
 Foyer Abdelkrim
 Foyer de Molenbeek
 Front antiraciste de Molenbeek
 Front antiraciste de Schaerbeek
 Front Démocratique Ixellois
 Front de Solidarité avec les Etudiants Etrangers
 GAFFI
 Gemeentelijke Adviesraad Houthalen
 GRES Ecoline
 Groupe des Immigrés de Tubize
 GSARA
 Hajitkoum
 Hypothèse d'Ecole
 Huurdersunie
 Infor-Jeunes Schaerbeek
 Info-Türk
 Institut Supérieur d'Etudes Sociales de l'Etat
 Immigranten Centrum Vilvoorde
 Info-Jeugd
 Initiatiefgroep Gastarbeiders Aalst
 Initiatiefgroep voor het vriendsschapelijk samenleven van Belgen
 en Gastarbeiders
 Jeugd-Info Antwerpen
 Jeugd-en Buurthuis Galgenberg Mechelen
 Jeugdhuis MDIQ Hoboken
 Jeugdhuis Jokido Houthalen
 Jeugdhuis Rzoezie Mechelen
 Jeunesse Communiste
 Jeunesse Etudiante Chrétienne
 Jeunesse syndicale FGTB - Etudiants FGTB
 Jeune Garde Socialiste/Socialistische Jonge Wacht
 Jongerengemeenschappen
 Jong Kommunisten
 Jong Socialisten
 Katholieke Arbeidersjeugd (KAJ)
 Katholieke Jeugdraad
 Kommunistische Partij van België/Parti Communiste de Belgique
 Kontaktorgaan Internationale Solidariteit (KIS) Antwerpen
 Kristelijke Werknemers Beweging (KWB)
 Kultureel Front
 Landelijk Overleg KSA-VKSJ (KSJ)
 Ligue des Familles
 Ligue Révolutionnaire des Travailleurs/Revolutionaire Arbeiders Liga
 Limburgs Overlegkomitee Migratie (LOCOM)
 M.A.F.E.B
 Maison Arabe de Culture Ouvrière Bruxelles

Maison Arabe de Culture Ouvrière Mons-Borinage
 23 Mars
 Mouvement Chrétien pour la Paix
 Mouvement des Jeunes Socialistes
 Mouvement Option Révolutionnaire
 Mouvement Ouvrier Chrétien
 Masereelfonds
 Migrantenoverleg Borgerhout
 Nationaal Centrum voor Ontwikkelingssamenwerking (NCOS)
 Nationale Vereniging voor geestelijke gezondheidszorg
 Objectif 82-88 Centre
 Oikonde Mechelen
 Onthaal Centrum Gastarbeiders Brussel (OCGB)
 Opbouwwerk voor Migranten Kortrijk
 Oostvlaams Socialistisch Jeugdverbond
 ORIENS centre asiatique
 OXFAM België/Belgique
 OXFAM-Wereldwinkels
 Partij van de Arbeid van België/Parti du Travail de Belgique
 Parti Communiste d'Espagne
 Parti Communiste Grec de l'intérieur
 Parti Communiste Italien
 Parti Socialiste Italien
 Parti Social-démocrate Italien
 Parti Socialiste Grec (PASOK)
 Parti Socialiste/France
 Partido Socialista Obrero Espanol
 Pax Christi Wallonie-Bruxelles
 Platform Migrantenorganisaties
 Pluralistisch Overleg Welzijnswerk (POW)
 De Poort-Beraber Gent
 Pour Le Socialisme
 Présence et Action Culturelles
 Protestantse Jeugddienst en Raad 'Op vrije Voeten'
 Provinciale Dienst voor Onthaal van Gastarbeiders (POG)
 Radio CHABAB
 Rasquinet
 Regroupement Démocratique Marocain
 Rode Jeugd/Rebelle
 SAGO
 Samenlevingsopbouw Gastarbeiders Oost-Vlaanderen (SGOV)
 Samenlevingsopbouw Heverlee (HESO)
 Samenlevingsopbouw Ranst
 Sans Frontière St-Josse
 SEL (SETCA - Enseignement libre)
 Solidarité Etudiants Etrangers
 SeP Solidarité et Participation
 Sociale Dienst Vreemdelingen Oostende
 Stemrecht '82 Brussel-Turnhout
 TILT, Jongeren Info-, Advies en Aktiecentrum
 Türk-Danis
 Turkse Demokratische Culturele Volksvereniging
 Turkse Vl. Int. Cent. Gent
 Union general de trabajadores - Espana
 Union Nationale des Etudiants Communistes
 Union Nationale des Etudiants du Maroc
 Union des locataires de Schaerbeek
 Union des Progressistes Juifs de Belgique
 Union des Travailleurs et Etudiants Kurdes en Belgique - Têkoşer
 Union des Travailleurs de Turquie en Belgique (UTTB)
 Vlaams Overlegorgaan Woonwagenwerk
 Vereniging van Socialistische Welzijnswerkers
 Werkgroep tegen het racisme Mechelen
 Wetswinkel Gent
 Wijkgezondheidscentrum De Sleep Gent
 Foyer Abdelkrim

Vie Féminine
 Vrede
 Vrouwenwerking Flora
 Vorming tot Bevrijding
 Welzijnszorg

DÎROKA KURDISTAN

TORİ

TEKİLİYA KURDA Bİ ERMENİYARA :

Me di nivîsandina xwe yî berî nûhade qala rakirina dewleta Urartuya ji alî MADA kiribû. Welatê Urartuya ketibû destê Mada. Xelkê Urartu der ji welatê xwe qerîyabûn, hilkişîyabûn serê çîya û daketibûn gelîyên wan çîya. Piştra di nav gelê cîranê xwe Kurd û Ermenîyade helîyabûn.

Dema împêratorîya Mada ji alî Farisa di sadsala 550 de hat rakirin, bi teybetî, axa ko Urartu lê dijyan, tevlu axa Mada, ket bin destê Farisa. Împêratorîya Farisî di sadsala 330 de ji alî kralê Makedonya Deqnenos ji holê hat rakirin. Bi vî awayî axa Mada, tevlu axa Urartuya î berê ket destê Deqnenos. Piştî mirina Deqnenos axa Kurdistan ket behra fermandîyarê vî Selefus. Sal berî İsa 323. Ew rewş domî heta ko qralê Eskaniya Muhurdar arikarî didî Ermenîya. Bi vî arîkarîyê Ermenî bakura Kurdistan berdest dikin, dadikevin heta gola Wanê. Bi vî awayî Ermenî û Kurd dibin cîranêhevdu. Berî İsa di sadsala yêkemînde Ermenî tev bakura Kurdistan berdest dikin û bajarê Amed (Diyarbakir) dikin navenda vî beşî. Berî hingî Ermenî di nav deryaya Qazwîn û çîyayê Araratde dijîn.

Dîrokzanê Ermenî, di dîrokê xwede dema ko qala gelên li dora xwe î ko dewlet damezran dikin, navê Mamikanîyan, Baxrotanîyan, Raşîdanîyan, Mendikîyan dikin. Ev nav îroj jî hene û navê Memikî, Boxiranî, Reşgotanî, Mendikî ne û heryek ji wa aşîrek Kurda ne.

Dîsa dîrokzanê Ermenîya di dîrokê xwede qala welatê Kordoîn kirine. Ev welat li dora robara Dijle bû. Navê sê bajarê wî welatî tîn naskirin. Ev bajar Sariz Setelka û Pênnya bûn. Di vî welatêde Kurd dijîn. Berî İsa di sadsala yekemînde, kralê Ermenîya Dîkranê duyemîn welatê Kordoîna berdest kirîye û qralê wan Zarbuyanus kuştîye. Li gora rojhatzan Habîşman ev berdestkirin gelek dom nekiriye. Ermenî di vî berdestkirinêde ne gihastine armanca xwe.

Dema ko me lêkolanîk li ser têkilîya Kurda û Ermenîya kir, emê bisehlî bibînin ko Ermenî tim û tim bi arîkarîya Roma xwe li axa Kurdistan girtin e. Li cihekî, heyîna wa î li Kurdistan bi heyîna Romara ye.

Berî İsa di sala sadîda kralê Ermenîya Dîkranê yekemîn daket axa Kurdistan û heta Nisêbînê hat. Lê xwe li wir negirt. Piştî şerê ko di nav wan û Romade bû, berepaş vegeyîyan. Berî İsa di sala 60-69 de Fermandîyarê Ro-

ma Lukullus êrîş da ser Ermenîya û kralê Ermenîya bindest kir. Bi vî awayî dewleta Ermenîya kete bin destê Roma.

Ermenîstan piştî Roma kete destê Eşkanîya. Berî İsa sal 36. Piştî vî salê fermandîyarê Roma Marc Antonyos êrîşî Ermenîya kir û Ermenîstan berdest kir. Piştî kralê Parta Fraatê çaremîn êrîş da ser Mada, wan ji holê rakir û daket heta gola Urmîye, di nav Roma û Eşkanîyade peymanek hat danîn. Li gora vî peynamê Ermenîstan û Kurdistan ket behra Roma. Enceq ralê Farisa Erdewanê sêyemîn pêve nav Faris û Roma şer li Ermenîstan û Kurdistan destpêkir. Di dema kralê Roma Meronde, Roma dîsa êrîşî ser Ermenîstan û Kurdistan kir û welatê herdu gela berdest kir. Bi pejirandina Roma û Faris, Tîrdat bû kralê Ermenîstan. Sal piştî İsa 63 de. Piştî İsa di sala sadîda Împêratorê Roma Trajan, serbazê xwe şiyandin ser Ermenîstan û ewder berdest kir. Di sala piştî İsa 161 de kralê Farisa Balaş êrîşî Ermenîstan kir. Enceq li ber fermandîyarê Roma Kazsasus xwe negirt û berepaş ravîn. Bi vî awayî Ermenîstan û Kurdistan kete bin destê Roma. Piştî İsa di sala 228 de împêratorê Roma Aleksandir Harran, nisêbîn û piştra welatê Ermenî û Kardoîn " Kurdistan" bindestê Roma kir.

Piştî İsa di sala 297 de împêratorê Roma Galerîs êrîşî Ermenîstan kir. Zorê kralê Farisa Narsî kir û li dora gola Wanê dewleta Ermenîya damezrandin. Bakura Kurdistan jî girêdan dewleta Ermenîya. Tîrdat kirin kralê Ermenîya. Di sala 342 de Ermenî ola Fillehîyê pejirandin.

Sasanî di sala 363 de êrîşî ser Diyarbekrê kirin. Lewma împêratorê Roma Julien êrîşî Sasanîya kir. Ser mirina împêrator Julien, Roma xwe da paş. Bi vî awayî Kurdistan û Ermenîstan di destê Sasanîyade ma.

Di dema kralê Sasanîya Behramê pênçemînde Ermenîstan bibû parçek ji dewleta Sasanîya. Lê dîsa li nav Kurda û Sasanîya pevçûn dom dikir.

Têkilîya Kurda bi Sasanîyara :

Mad, berî İsa di sala 36 de, li Azerbeycan dewletke xwe yî biçûk damezrandin. Berî İsa di sala 34 de kralê Parta Fraatê çaremîn êrîşî Azerbeycan kir û dewleta Mada ji holê rakir.

Di dema kralê Farisa Erdewanê sêyemînde, ji nûve li ser Kurdistan, şerê Faris û Roma destpêkir. Piştî İsa di sala

Dumahî di rûpela 10 de ye. ➔

NAMEK ٧٩ ERMENÎSTANÊ

ARAMÊ TIGRAN 50 SALIYE

Di roja 21 çile

23.1.1984

Di roja 21'ê çile 1984'an de 50 saliya dengbêj Aramê Tigran tiji bû. Wî zarotîya xwe nav Kurdên Suriyê de derbas kir û zimanê Kurdî baş fêr bû. Kal-bavê Aram bi xwe Ermenîne, lê ew wek dengbêjekî Kurd tê zanîn. Li Kurdistanê navê Aram pirr belav bûye. Berî çend salan Aram ji Kurdistanê Suriyê hat Ermenîstanê û heta niha jî li vir dijî.

Bona tijfikirina 50 saliya wî di roja 22.1.1984 li bajarê Xaçatur Abovyan civîneke pirozkirinê hat amadekirin. Di vê civînê de gelek nivîskar, rojnamevan û berpirsiyarê radyoya Kurdî, bira-pismamên wî û gelek mêvanên din beşdar bûn.

Zanayê Dîrokê, Celîlê Celîl, ev civîna he vekir û paşê dor bi dor gelek kesan li ser Aramê Tigran deng kir. Bona karê Aramê Tigran nav sazbandiya Kurdî da, wezîrê Eşo peyivî. Paşê Titalê Huseyn, Kinyazê İbrahim, Cemîla Celîl Mirazê Evdo, Tîmurê Xelîl û kesên mayîn raman-baweriyên xwe li ser dengbêjên hêja pêşkêşî mêvanan kirin.

Van kesan dane kivşê wekî keda Aramê Tigran di nav hunerê sazbandiya Kurdî de pirr derbaz bûye. Wî wisan ji helbesta Ahmedê Gogê "Fikran ez birim çiyayên me" û helbesta Sehidê İbo "Xwezil dîsa zar bûma" xistiye stran distirê, bi naveroka xwe va pirr nêzîkî ruhê gelê me ne.

Em ji Aramê Tigran re xweşiyê dixwazin.

HESOE USO
Rojnamevan

DÎROKA KURDISTAN

Serî di rûpela 9 de ye.

122 de, Împeratorê Roma Hadiryana robara Ferat tuxup pejirand û bi Farisanra levhatinek dinîn. Di dema Împeratorê Farisa Erdewanê pîncemînde li Îran dema Farisa qedîya, di sala piştî İsa, 224 de di dema Kralê Sasanîya Ardeşêr, li Îran dema Sasanîya destpêkir.

Di dema Kralê Sasanîya Şapurê yêkemin de, li Kurdistan serhildane dûr û dirêj bûn, lê ev serhildan hat perçiqandin. Di dema Kralê Sasanîya Behramê pîncemînde li Kurdistan dîsa serhildan bûn. Serê sadsala heftande Kralê Sasanîya Qubatê yêkemin, êrîşî ser cihê ko di destê Romade bûn. Erzurum û Diyarbekir berdest kir. Lê belê, di vê holê de, Sasanî li bakur bi Hunare ketin şer. Ser vê yekê Roma êrîşî Kurdistan kir û tev Kurdistan talan kir. Di vê holê de aşîreta Kurda Kurda î Goran, bi pêşawa yê xwe Gawataz, li Kermanshah dewletke xwe î aza damezrandin. Azerbeycan jî ket bin destê wan.

Piştî İsa di sala 502 de, Kurdistanê navîn kete destê İranîya. Bi piştî dor girtina sê mihande keliha Diyarbekire ket destê İranîya. İranî ketin keliha Diyarbekir. Ji xelkê kelihê û serbazê Roma heştê hazar kes kuştin.

Dîroka Kurdistan î ji alî me di du hêjmarê kovarê de hatî nivîsandin, ji pirtûka M. Emîn Zekî î Dîroka Kurdistan hatî ye kurtkirin.

CIVÎNA ÇAPÊ LI BRUXELLES

Serî di rûpela 4 de ye.

Ew şeş kes berpirsiyarên komelên Kurdên cihê bûn. Navên wan evin :
 AYGÜLER Kenan BÜYÜKKAYA Necmettin
 AYTÜRK Remzî DEMİR Yılmaz
 BAYIK Ahmet TOPTAŞ Ahmet

Sebat 1984 :

Di yekê Sebatê de, sê girtiyên din ji êşandinê (îşkencekirinê) mirin, di dema nezaretê de, em navên wan nasnakî jî bo ku leşker ne xwest ku laşên wan bide merivên wan.

Van hadîseyên fecî nîşanî me didin ku leşkerê Tirk dixwaze bi metodên wehşî û bi her awayî, daxwazîya azadîyê bipelixîne, û ew nîşan didin ku helîti jartinên dawîn li Tirkîyê, ên ku xwedî giravî hukm xistin nav destên siwîlan bi tenê demokrasîkî camekanan ku pelixandinekî mezin û wehşî bi zorê vedîsere temsîldikin.

PÊŞANDANA

ÇANDÊN CIDA

(Culturen als Buren)

Kampanya Informasyonê

Ji heyva flonê 1983 pê de, kampanya înformasyonê li ser çandên (kulturên) cida destpêkir.

Ev kampanya, ji aliyê Centrum voor Mondiale Vorming van de Rijksuniversiteit Gent (zanîngeha Gent) bi gotin û arî. kariya wezîrê çanda civaka Flaman Karel POMA û bi arîkarina civakên cihu û qereçîyan pêkhat û li 5 bajarên Flaman de tê pêşkêşkirin.

Di kampanya " Pêşandana çandên cida " de li ser nijadparêzî, dijayetîya gelan, dîroka mihacirîyê (migration), çandên welatên karkerên biyanî, jiyana sosyal (civakî), qereçî, ol (dîn), bawerî û merovatî, adetên netew û mintiqan bi arî. kariya rêzana tê naskirin.

Di vê pêşandana çandên cida de standên komelên biyanî jî cih girtin. Ev stand, ji rêxistina pirtûk û broşûran, pêşandana wêne û afîşan, çêkirina xwarinan û vexwarinan, çêkirinên destan pêk tê.

Ji xeynî vê yekê jî, di nav bernama vê kampanyê de, muzîk û dengbêjên bi nav û deng ji welatên cida bi hunerê xwe ama de bûn. Di nav van dengbêjan de Mari a FARANTOURI jî hebû. Filmên li ser biyanîya, çandên cida, dijî nijadparêzîyê weke filma Kerî (Sürü) her roj ji guruban re bi vîdeo hatin nîşandan. Di eynî demê de, çend şevên axaftinê li ser çand û karkerên biyanîyan tînan organîzekirin.

Paş ku ev kampanya, li çend bajarên Flanderen hat pêşandan, li Bruksel jî, ji roja 20.1.1984 ta roja 25.2.1984 ji civaka Bruksel re vekirî ma. Ji roja pêşin ta roja dawî, bi pirtûk, broşûr, muzîk û afîşên xwe ve TÊKOŞER beşdarîya vê kampanyê bû. Beşdarîya TÊKOŞER di vê kampanyê de pîr baş bû, ji ber ku di navbera heyvekê de zêdetirî 8500 kes hatin dîtina vê kampanyê. Me jî, çand û jiyana gelê xwe ji xelkê re got û problema xwe da naskirin. Ji xeynî pirtûk, broşûr û afîşên li ser Kurdistan me dîsk û kasetên Kurdî jî, ji xelkê re pêşkêşkir.

Ev kampanya paş Bruksel, diçe Turnhout, Gent, Ostende. Li van bajarên jî wê sê mehan bimîne.

H.YILDIRIM DİYARBAKIR'DAKİ İŞKENCELERİ

ANLATIYOR

Baştarafı sayfa 2 de dir.

ateşin içine itildim. Tuvalet lağımının içine koyuldum. Elektrik şoklarına tabi tutuldum, cinsi organlarıma bağlanarak asıldım. Çenem kırıldı, başım yarıldı. Ve daha onlarca örneği başımdan geçti.

Bütün bu işkenceler, siyasi tutukluları savunduğum, avukatlıklarını üstlendiğim için yapılıyordu. Onlar habire yaralı taraflarımı, başım, çenem ve cinsi organlarımı dövüyorlardı. Amaçları en büyük acıyı vermektir. Tanınmayacak hale getirildim. Belli bir zaman sonra tek bir hücreye 34 gün kapatıldım. Hücremin bulunduğu katta PKK'cılar vardı. Onlar da devamlı işkence görüyorlardı. İşkencenin yapılmadığı anlarda, işkence sesleri teyp yoluyla dinletiliyordu. Bu da psikolojik olarak işkence idi.

34 gün sonra, yeni bir yere götürüldüm. Onlar meslektaş ve akrabalarımın ihanet etmemi istiyorlardı. Bunu yapmadım. 4 gün dayandıktan sonra, gücümü kaybettim. Kendimi o sırada öldürmek istedim, ama kendimi öldürecek bir araç elime geçiremedim. Zayıf ve güçsüzlüğüm de işi zorlaştırıyordu. İçerde bir şey de yoktu, gücüm tamamen bitmişti.

Onlar, bütün tutukluları öldürmek istiyorlardı. Dışardan hiç bir haber almak mümkün değildi. Ziyaretçiler 2 dakikalık bir haka sahiptiler. Yalnız mesafe uzaktı, görüşmelerden hiç bir şey anlaşılmıyordu. Tutuklular ziyaretçilerinin sorularını cevaplandıramıyorlardı. Tutuklular görüşme yerine komuta ile getiriliyorlardı, ziyaretçilerin gözünü önünde dövülüp, hakaret ediliyorlardı.

Benim işkence gördüğüm sıralarda 10 militan genç, işkence edilerek öldürüldüler.

Serbest bırakıldığım sıralarda 40 kilo ya inmiştim. Öleceğimi sanıyordum, fakat görüyorsanız daha yaşıyorum.

Serbest bırakıldıktan 3 gün sonra yeniden ifade vermem için tutukladılar. Beni yeniden işkenceye almak istiyorlardı. Ama işkence edilecek bir tarafım kalmamıştı. Mahkemeye gitmem emredildi.

Üç polis mensubu, kısa bir süre sonra avukatlar Barosundan zor kullanılarak, bundan sonra avukatlık yapamayacağıma dair bir belge aldılar. Haklarımı geri almak için yine uğraştım. Karar geri alındı, fakat bu sefer üzerime öldürmek için ateş açtılar.

Bütün bu gerçeklere rağmen, ortalıkta hala şöyle bir soru dolaşmakta "insan haklarına ters düşer mi, düşmez mi ? " Ve hala Türk hükümetiyle işbirliği yapılıyor. Bugüne kadar bu işbirliği bitmeliydi.

Devamı sayfa 12 de dir.

NEWROZ HAT PÎROZKIRIN

Bi hevkarî û hevrayîya sê komelan, TEKOŞER, K.S.S.E. liqê Belçîka, û Y.X.L.K.E liqê Belçîka cejna NEWROZ, di roja 10.3, 1984 de li Bruxelles hat pîrozkirin.

Di roja îro de Newroz bû ye sembola têkoşîna hemberê metingehkarî, zilm û zordestîyê. Mêtingehkar rê nadin gel ku Newroz bi serbestî bête pîroz kirin. Kesên ku Newroz'ê pîrozdikin têne girtin, êşandin û kuştin.

Lê her çend ev zilm û zor heye jî, dîsa Newroz li Kurdistanê pîroz dibe. Deşt û zozan, bajar û gund, serê çîyan agirê Newroz'ê geşdikin, li dorê govend û dîlan digrin.

Di girtîgehan de, girtîyên şoreşgêr jî li gorê şertên xwe Newrozê pîroz dikin. Li Ewropa Newroz ji alîyê komele û rexistinên Kurdan tê pîrozkirin. Li Belçîka jî, ev cejna netewî bi bêşdarbûna demokratên Ermenî, File Tirk, Erebb û Ecem û Belçîkî hat pîroz kirin.

Di Newrozê de, ji Amsterdam AWARA (Koma muzîk û govendên Kurdî) bi govend, muzîk tîyatroyê (skeç), koma govend û muzîka ji alî zarokan jî beşdarbûn û şeva me bi reng kirin.

Ji Almanya rojava Hozanê gel TEMELÎ bi stranên xwe yê şoreşgerî bala mehvanan keşa.

Hevalê Bargiran jî, bi stranên xwe yê folklorî nîşana têkoşîna hember metingehî û zordestîyê Newroz pîroz kir.

Di şeva NEWROZ'ê de komele û rexistinên pîrr gelan standên xwe yê infor-masyonê raxistibûn.

Ev komele û rexistin ev bûn: Enstituya Kurda li Paris.

Partî Demokratî Kurdîstana Îran. Fedayîni xelq Îran.

Komela Xwendekarên Îraqî.

MRAX Komela Dijî Nijadparêzîyê.

Gerçekle dayanışma Komitesi.

Lî cem van standên infor-masyonê Xwarî-nên Kurdî ji mehvanan re hatin pêşkêş kirin.

Ji van komelan, seroka Komela dijî nijadparêzîyê xanim JOSPA û senatorê demokrat J. HUMBLET silavname xwe dan û Newroz bi dilekî germ pîroz kirin. Xanîma senator J. HUMBLET, bi cilê xwe yê Kurdî ku jinên Kurdistanê di dema şoreşa Kurdîstana Îraqê de jêre diyarîkiri bûn derket û axift. Axiftina wê ev bû: " Ez berî heft-heşt salan

çû bûm nava Kurdan, Jinên Kurda ev cilên li min bû min diyarîkiri bûn, Ez jî van cilan di vê cejnê de li xwe dikim ku di rojeke weha giring de cejna hemu jinên Kurda pîroz dikim û slavên xwe ji vir bo wan dişînim. Profesorê Flaman jî, bi axaftina xwe de li ser mafên merivan axift. Gelek komele û rexistina silavname ji komîta Newroz re rêkiri bûn, Navên Wan komele û rexistinan ev in:

KOMKAR

Yekîtiya xwendekar û Lawên Kurdistan Li Ewropa

KURD-KOM

Enstituya Kurda li Paris.

Têkoşin

Xwendekarên Kurdên Îranê li Belçîka.

Yekîtiya Gel a Ermenî.

Yekîtiya Xwendekarên Îraqî li Belçîka.

Yekîtiya Xwendekarên Erebb li Belçîka.

Komela Demokratîk a Marokî (Fasî).

Komîta Belçîkî ji bo parastina mafên Mirovatî li Tirkîye.

MRAX (Komela Dijî Nijadparêzîyê).

Senator HUMBLET û Jina wî (Ji Partî ya Gel a Walonî)

Prf LOUIS Vanden Eynde (zanîngeha Louvain. berpîrsîyarê zimanên Germanî. Elmanî, İngilîzî, Fransîzî.)

A.M. LİZİN milletwekîliya Partîya Sosyalîst a Parlamentoya Ewropa.

Info-Türk.

DİB-BK.

BTİB/UTTB

DEV-YOL Belçîka trf.

Sayfa 11 den devam.

Diyarbakır zindanlarında bir direniş var. Direnç var, azim ve kararlılık var, açlık grevi var. Orada insanlarımız öldürülüyor ve insan ölümleri gizli tutuluyor. Bugüne kadar son olaylarda öldürülenlerden yalnız 7'sinin cenazesi ailelerine teslim edilmiş, 5 veya 6'sı daha verilmemiş, bir çok kişinin hakkında hiç bir şey bilinmiyor. Hayatlarından şüphe ediliyor. O insanlar hakkında biz herhangi bir bilgiye sahip değiliz." diyerek konuşmasını bitirdi.

Avukat Hüseyin YILDIRIM'a dinleyiciler tarafından yöneltilen sorular, somut örneklerle cevaplandırıldı.

Bu gece "Barış savunana Belçikalılar Birliği" tarafından düzenlenmiştir.

Broşûrek li ser xebata me

ya 1983

pervin

BROŞÛREK LI SER XEBATA ME YA 1983

Di dawîya sala 1983 de, bi zimanê fransîzî û flamanî,

Di dawîya sala 1983 de, me broşûrekî, bi zimanê fransîzî û flamanî li ser xebata xwe ya 1983 derxist û şand ji hemû komelên belçîkî û biyanî re.

Em li vira pêşgotina vê broşûrê werdigerînin kurdî û lîsta dokumanên ku di pirtûkxana me de hene diweşînin.

PÊŞGOTÎNA BROŞÛRE :

AMANCA ME :

Têkoşer, Yekîtîya Xebatkar û Xwendekarên Kurd li Belçîka, komelêkî pêşverû ye ku di dawîya sala 1978 de avabû ye. Ev komel ne girêdayî tu partî ye, kurd te yan ne kurd be. Ji dema hebûna wê, amancên wê dudu ne (zo) : Ji alîkî, ew dixwaze alîkarîya Kurdên Belçîka bike ku ew karibin di civaka belçîkîde laş bi-jîn, û ji alîkî din jî, dixwaze ku ji belçîkî û biyanîyan re pirsê Kurdistanê ya pîr giran, dîrok û çanda kurdî, bide naskirin.

Ji bo ku em bigihêjin van her du amancan, ji destê me çikas bê, em bi gengazîyên (îmkanên) xwe yên diravî (maddî) û mirovî yên mutewazî xebata xwe li gora sê şaxan, dikin.

a) Xebata civakî û çandî.

b) Hevkarî bi komelên Kurd, Tirk, Belçîkî û biyanîyan re,

c) Xebata çapê, weşandinê û agahdarîyê (rojname, radyo, telewîzyon.

Ev kar zor e û dûr û dirêj e, Ji bo ku ji xeynî pirsên me yên diravî (maddî) serê me li zorîyekî mezintirîn dikeve: qulkirina dîwarê bêdengîyê li dora pirsê Kurdistanê. Rojname, radyo û telewîzyon, her roj, nûçeyên (xeberên) li ser Polonya, Lubnan, Flistîn, welatên Latîno, Amerîka, bi firehî didin, Lê dengê xwe li ser bombekirina her gavî ya gundên Kurdistanê û pelixandina gelekî bi xwe di bin çîzma faşîzmê dernaxînin.

Eger birek mezin ji Belçîkîyan pirsê Kurdistanê nasneke jî, xebata agahdarîyê ku em di nav civaka Kurd, Belçîkî û biyanî de dikin, fêkîyên xwe yên mutewazî da. Roj li roj, sempatîzanên me ji me pirsê dikin, dokumanan dixwazin û li dora xwe li ser pirsê me dipeyîvin. Kurdên ku li Belçîka di nav tengayîyên

Koerdische Arbeiders en
Studentengemeenschap in België

INFO-BLAD

1983

Union des Travailleurs et
Etudiants Kurdes en Belgique

BELEA

mezin de dijîn û ku di welatê xwe de ji her tişt, heta bi zimanê xwe xwendin û nivîsandin jî, bê maf mane ew jî, heta ku rêya xwe bi azadî bijêrin, muhtacên agahdarîyê û pişt-girtîyekî xurt in.

EV BROŞÛR JÎ BO ÇI YE ?

Ev broşûra piçûk ku xebata me ya 1983 bi kurtî nîşandike, pêwendîyekî mutewazî ye di nav me û sempatîzanên me yên ne Kurd.

Gengazîyên (îmkanên) me yên diravî (maddî) yên piçûk nahêlin ku, ji xeynî kovara me ya sê mehî, ya bi zimanê kurdî û tirkî, em kovarekî din bi fransîzî û flamanî derxînin.

Ji bo vê yekê, em niha vê broşûrê tenê çapdikin.

Em hêvîdikin ku, di nêzîk de, em lê-tir dokumanan bi fransîzî û flamanî çap bikin. Em tînin lîra xwendevanên xwe ku, ji berê, me du broşûr, yek li ser dîroka Kurdistanê bi fransîzî û flamanî, û yek ji li ser jîna aborî û çandî li Kurdistanê bi fransîzî derxistî bû. Her du jî di pirtûkxana me de ne û navên wan di nav lîsta dokumanên ku girêdayî vê broşûrê ye hatine danîn. Ji xeynî vana jî, me alîkarîya çapkirina du dosya, bi fransîzî li ser Kurdistanê kirîye : " Vivant Univers, No 322 " û ITECO.

LİSTA DOKUMANÊN PİRTÛKXANA ME :

Rûpel 16 binêre.

DI DERHEQÎ

Kurdî, navê zimanê Kurda ye. Kurdî berî Isa di sadsala şeşemînde dihat nas kirin û zimanekî bixweser e.

Li gora hin rojhilatzana, zimanê Mada, zimanê Kurda î nûha ye. An jî, ji kêmanî Kurdîya nûha ji hîmê zimanê Mada tê. Lewma em karin bisehlî bêjin ko, heyîna Kurdî digihêjî berî Isa sadsala nehemîn. Ji ber vê yekê jî Kardî ji Farisî berî gelek sala dihat naskirin.

Mad, ji hîmê Îndo-Ewrûpî tî. Lewma Kurdî jî dikevî nav qeflê zimanê Îndo-Ewrûpî. Weke ko me berî nûha gotî Kurdî zimanekî bixweser e. Ew bixweserîya wê ji damezrana wê tê. Dema ko me lêkolînek li ser damezrana Kurdî kir, emê bisehlî bi bînin ko Kurdî ji zimanê din Îndo-Ewrûpî bi xetnê sî-tûr diveqetî. Ji ber ko zimanê Îndo-Ewrûpî di qeflêkêde ne, ti tey betî ji alîyê wûşena vê gihine hevdu. Bi vê gihanê ne ew e ko hin ji zimanê Îndo-Ewrûpî digihin zimanê din Îndo-Ewrûpî. An yek ji wan zimana dikevî nav malata zimanekî din -Îndo-Ewrûpî. Ev dîtin ko helî jî ji lîfî çewt e. Ko ji alîyê wûşene negihana hevdu, dîsa ti tey betî ne diketin qefla zimanekî, Îroj di Elmanî, Hollandî, Ingilîzî, Rusî, Bulgarî û Kurdîde wûşene wekhev an nêzîkî hev hebin, ne ko ew ziman ji Kurdî an Kurdî ji wan zimana tê.

Weke vîna, hege di Farisî, Afganî, Belucî, Tacikî û Kurdîde wûşene wekhev an nêzîkî hev hebin, ne ew e ko yek ji wan zimana, ji zimanekî din tê, an ji malatekî ne. Dema ko me li damezrana va zimana meyzand, lêkolînek li ser wan zimana kir, emê bisehlî veqetandê ka di nav wande li bînin, Dîsa, pêşveçûyîna zimanekî ne daxwîneke ko zimanê di qeflêde ji wî zimanê pêşveçûyî bîn. Kurda ola Zerdeştî berî Isa di sala şeşadade pejirandî bûn û pirtûka ola xwe yî Zend-Aveste bi xetê Zend nivîsandî bûn. Lewma destpêka xwendin û nivîsandina Kurdî ne nû ye. Lê bi pejirandina misilmantîyê Kurd, vîca bi xetê Ere bî nivîsandin û xwendina xwe kirin. Ji sadsala piştî Isa dehemînde, ji alîyê Elîyê Herîrî bi tîpên Ere bî, berî bêhtirî pênçih salî jî, ji alî Celadet Bedirxan, bi tîpê Latînî Kurdî hatîye xwendin û nivîsandin. Lewma Kurdên Tirkîyê, Surî bi tîpên Latînî, Kurdên Îran, Iraq bi tîpên Ere bî, Kurdên Sowyet jî, bi tîpên Kîrîlîk Kurdî di nivîsandin û dixwenin.

Ev rewş, bê şik, ji alî pêkanîna yekîtiya Kurdî ne daxwîyanek baş e. Lê bi tenê ne ew e pîrsgirêka yekîtiya Kurdî.

Zarawayê Kurdî û pêkanîna Kurdîke zanistî :

Îroj gelek zarawayê Kurdî hene. Hin zarawa hene ko di axaftinêde em karin bêjin wekhev an gelek nêzîkî hev in. Bi sehlî tî halîbûn. Lê belê, zarawan hene ko bi sehlî ji alî her Kurdî nayên halîbûn. Ev jî pîrsgirêkê yekîtiya Kurdî ye. Ji bonî yekîtiya Kurdî em nabêjin bere ew zarawayê Kurdî bîn avêtin. Bi tenê bi zarawakî bê axaftin. Ev jixwe nabî. Bi tey betî wê her Kurd bi zarawayê xwe axivî. Ev mafê wî yî tey betî ye. Di vê sedemêde tiştik li kirinê dimînî. Ew jî damezrandina zimanekî zanistî ye. Bi damezrandina zimanê zanistî î Kurdî eneq wê yekîtiya Kurdî ji alîkî pêkbênî. Ev rewş di nav tev zimanê pêşveçûyîde heye. Çima di Kurdîde nebî. Ev jî bi avêtina wûşeyê biyan ji Kurdî û cihguhertina wûşa di nav zarawayê Kurdîde dibî. Wûşeyê ko cihê wan wê bînguhertin, hejmara wan wê nav hejmara sadande bî, ne di hazarande. Bere ti xem û xeyal di dilê kesekîde nemînî ko ew wûşe ji alî Kurda nayê pejirandin. Ew wûşe cihguhertî ne wûşene mirî ne. Ji alî kesna an rêxistinna ji çênebû ne. Ew wûşe di zarawayê Kurdîde ji sad salan û vîde hene û dijîn. Wek : pejirandin, bijartin, pêşniyar, sipas, biyan, têgiheştin û hnd, Heta berî du, sê sala di nav Kurdê Tirkîyêde nedihatî naskirin. Îroj em dibînin ko ew wûşe di Kurdîya vî alîde cih girtin e û yekîtiya ziman xerane kirin e. Em bêhtir ji berî nûha ji hev halîdibin. Tevlû van wûşe cihguhertî, rastnivîsandin, rastxwendin, nivîsandin wê zimanê zanistî î Kurdî damezrênî. Ev ziman wê bibî zimanê dabîstan û zanistgeh a. Her Kurd wê li wir wî zimanî fêrbibî û ji axaftina hevdu halî bibin.

Rastnivîsandin û Rastxwendin :

Ji alî rastnivîsandin, rastxwendin û rêzimanîya Kurdî jî yekîti nehatîye danîn. Lewma divê ko ji rêzkirina ti pî alfabea Kurdî, heta nivîsandeke nivîsandina Kurdîde yekîti bê pêkanî. Em zanin ko çend tip ji alfabea Kurdî kê in. Hê kes dest neavêtîye vî kêmanîyê. Berî pênçih salî alfabea Latînî ji alî Celadet Bedirxan hatîbû bikaranîn û tipê alfabea Kurdî li gora vî alfabeayê hatîbû rêzkirin. Lê belê ji ber çî ev rêzkirin hatîye kirin, nayê da-

ZIMANDÊ

TORÎ

riçavkirin. Zimanzanê Latîni jî tiştêkî li ser rêzkirina alfabeya Latîni rabê - jin. Ibtîjîn ko ji ber xwe di vî awayî - de hatîye rêzbûn. Nexwe divê ko di vî a - wayîde bimînî. Bere ya wan di vî rewşî - de bimînî. ti gotina me ji wanre nîne. Lê em dibêjin ev rêzkirin bere nebî bin - geha rêzkirina alfabeya Kurdî. Çawa bi nêzîkayîya dengê xwe "c,ç", "e, ê", "i, î", "m, n", "s, ş", "u, û", "v, w" hatibin rex hev, bi wî awayî, dîsa bi nêzîkayîya dengê xwe "g, x", "k, q" tî rex hev û alfabeya Kurdî, di vî pergalfî de tê rêzkirin. Ji alîkî dinde, dengê x di alfabeya Latîni de, dengê "îks" der dixî. Di alfabeya Kurdîde tipa "x" den - gê "xe" derdixênî. Ji ber ko dengê "îks" nêzîkayî nadî ti dengê din, La - tîni wê tipê avêtine nêzîkî talîya al - fabeya xwe. Weke vê, dengê "q" di alfa - beya Latîni de, bi nêzîkayîya şeklî xwe li rex tipa "p" hatîye danîn û dengê ku" derdixênî. Ev deng di alfabeya Kur - dîde, dengê "qe" derdixênî. Divê ko li rex "k" bê danîn.

Navê Alfabeya Kurdî :

Alfabe, navê alfabeya Latîni ye. Ev nav ji navê alfa, beta tê. Tipa alfa, navê ti pa alfabeya Latîni î yekemîn e. Beta jî navê tipa alfabeya Latîni î duyemîn e. Ji navê van wûşa Latîni alfabeya xwe na vandin e. Lewma gotina alfabe: kîta "al" ji wûşa alfa, kîta "be" ji wûşa beta sitandin e. Ji ber ko, ji berî peçih sa - lî û vêde em alfabeya Latîni bikartênin nexwe navê alfabeya Kurdî jî "alfabe" ye Nivîsarkî me î berêz, ji bonî navandina alfabeya Kurdî, navê "elîf bê" pêşni - yar dikî. Navê elîf bê, navê alfabeya E - reba ye. Ere b jî vî navî ji du tipê xwe sitandin e. Tipa alfabeya Ere bî î yeke - mîn "elîf", ya duyemîn "bê" ye. Lew ma Ere b bi navê van herdu tipa alfabeya xwe navandin e. Ev nav ko me alfabeya E re bî bikar banîyana rast bû. Lê îroj, em alfabeya Latîni bikartênin û peşniyara me ev e ko tev Kurd vê alfabe bikar bê - nin. Lewma jî divê navê alfabeya Kurdî "alfabe" bî û ya rast ev e.

Damezrandin û jî nûve afirandina wûşa:

Wûşe di van awayade didamezrin an tî a firandin:

a) Wûşe ji zimanê din tî sitandin. Ew wûşe neguhertî an bi guhertina gotina wan tî sitandin.

b) Kes, bi destkêrê "araç" zimanê xwe wûşa didamezrênin, Ew jî diveqetî du tirra.

1. Bi destkêrê ko berî nûha di ristê wande heyî wûşa didamezrênin, Destkêrê ziman guherkerê pêşdanî, navdanî, paşda nî û heşt texlîtê wûşa î hêsa ne. Bi a. rîkarîya van endaman wûşe didamezrin. Dema ko em pêwistî wûşekê bûn, divê ko em wê wûşe bi arîkarîya va destkêra lidamezrênin. Kurdî ji alî van destkê - ra gelek dewlemend e. Duwazdeh guher - kerê pêşdanî, tîst û pênc guherkerê paşdanî hene. Carna ev ti tinê tî pêş an paş wûşa, ji wan wûşa wûşene nû didamezrênin. Carna jî bihev tî pêş û paş wûşa, ji wan wûşa, wûşene nû di - damezrênin. Lê ev rê, rêke zehmet e. Xe lat jêra divê. Lêkolan jêra divê. Ya giring zaneyî jêra divê. Lewma, ji be - dêla vê rê, ji wûşe tiyan wûşe tî sitandin.

2. Bi wûşeyê hanûha wûşe tî damezran. Di vî teherîde damezrana wûşa her tim tî kirin.

c) Kes ji dora xwe an ji zarawayê xwe wûşa diguhezênî zarawayê xwe an zima - nêgiştî. Ya taş, ya qenc û ya hêja ev e.

Zimanê axaftin û nivîsandinê :

Gerek ev sedem xweş bê zanîn ko ti zi - man weke ko tî axaftin, nayê nivîsan - din. Ev yek şanî me didî ko zimanê axaf - tinê û nivîsandinê ne weke hevdu ne. Di zimanê axaftinêde bi piranî, ji ser tipna wûşa tî qawaztin, nayên gotin. Wek Wûşa "taxivin", "linasan", "tavê - jin", û "behtana". Rastîya wan wûşa "taxivin", "nas bikin", "lihatana" û "tiavêjin" ne. Gerek ev wûşe bi vî awayî bî nivîsandin. Ne weke axaftina xwe.

Carna jî, ji nezaniya damezrandina zi - man wûşeyê hevedudanî jî, ji hevdu tî veqetandin. Wek : wûşeya "destpêkirin" di awayê "dest pê kirin" de tî nivî - sandin. Dîsa, wûşeya "derjêqeran" di awayê "der jê qeran" tî nivîsandin. Weke vana, gelek wûşeyê hevedudanî çew tî nivîsandin. Bi vî veqetandina en - damên wûşa tevayîya ramanê wûşe, ji ne - zanî tî xerakin. Ew çewtîke mezin e. Bi wan çewtîya, hej di destpêkêde emê zimanê xwe yî delal, bi destê xwe şeht bikin. Ti mafê kesekî di vî yekêde qet nîne. Ziman çawa lê danîn, bi wî awayî tî fêrbûn. Rast bî rast, çewt bî çewt. Weke rêzkirina alfabeya Latîni berî bêtirî du hezar sala û pevçûna me yî nûha li ser wê rêzkirinê. Edî ji kere - ma xwe berê nivîskarê me yî Kurd guhda - rî li zimanê me bikin.

Em çiqas hez ji zimanê xwe bikin, tî gi - heştî dewlemendî û delalîya wê tî bin. Têra pêşveçûyîna zimanê me na tî. Divê em zimanê xwe weke çavê xwe biparêzin. Qenc nas bikin û pêşve ti bin. Ev sipar - tinke giring î welatparêzîyê ye jî.

LISTE DE DOCUMENTATION DOCUMENTATIELIJST

FRANSIZÎ

WEŞANÊN TEKOŞER :

- "Kurdistan"
Bref aperçu de l'Histoire.
Tekoşer
Bruxelles fév. 1980.
- "Kuridstan"
Quelques notes sur la vie
économique et culturelle.
Tekoşer
Bruxelles oct. 1979.

- Collaboration à la redac-
tion d'un la
revue "VIVANT UNIVERS"
N° 322 juillet-août 1979

"Les Kurdes"

WEŞANÊN DÎN :

PÎRTÛK

- "Les Kurdes et le Kurdistan"
G. Chaliand, A.R. Ghassemlou
Kendal, M. Nazdar, A. Roosevelt
Jr, I.C. Vanly.
Editions Maspero Paris 1981.
- "Le Mouvement national kurde"
Chris Kutschera
Editions Flammarion Paris 1979.
- "Les Kurdes"
Basile Nikitine.
Editions d'Aujourd'hui
Paris 1956.
- "Le Kurdistan Irakien, Entité
Nationale"
Etude de la révolution de 1961
Ismet Cheriff Vanly.
Editions de la Baconnière
Neuchâtel 1970
- "Le Problème Kurde"
Essai sociologique et historique
Joyce Blau
Bruxelles 1963.
- "Ma vie de Kurde, ou le cri du
Peuple Kurde"
Noureddine Zaza.
Editions P.M. Favre
Lausanne 1982.
- "Langue Kurde" (Français-Kurde)
Kamuran Bedir-Khan.
Elements de grammaire extraits
des cours donnés à l'Ecole Na-
tionale des Langues Orientales
Vivantes.
Paris 1979.

- "Grammaire Kurde"
Emir Djeladet Bedir Khan et
Roger Lescot.
Librairie d'Amérique et d'Orient
Paris 1980.

- "Le Kurde sans peine"
Kamuran Bedir-Khan
Paris 1965.

- "Manuel de Kurde"
Joyce Blau
Institut d'etudes iraniennes
de l'Université de la Sorbon-
ne Nouvelle).
Librairie C. Klincksieck
Paris 1980.

- "Le Kurde de Amaduja et de
Djabal Sindjar"
Joyce Blau
Institut d'études iraniennes
de l'Université de la Sorbon-
ne Nouvelle).
Librairie C. Klincksieck
Paris 1975.

- "Anthologie de la Poésie po-
pulaire Kurde"
G. Chaliand.
Editions Stock Plus
France 1980.

- "Les champs de Yurégghir"
Yilmaz Güney
Editions J.Cl. Lattès
Paris 1983.

- "Le Calvaire du Kurdistan"
Emir Kamuran A. Bedir-Khan.
Editions St Germain des prés
Paris .

- "Contes et Poèmes Kurdes"
Noureddine Zaza
Italie 1974.

KOVAR :

- Bulletin de liaison et d'in-
formation de l'Institut Kurde
de Paris.
N° 1-2-3 1983.

Nivîsarên ku di kovaran de li ser Kurdistanê derketine _____

- OBJECTIF IMMIGRES N°52 sept-oct
1983.
Commission Européenne immigrés
Service Civil International
"Le Kurdistan hier et aujourd'
hui". P. 2 à P. 10.
- L'ENJEU N°3 juillet 1983
revue des jeunes Socio-Chrétiens.
"Le génocide au Kurdistan"
P.16 et 17.

- MRAX-INFORMATION juin 1983
Mouvement contre le Racisme,
l'Antisémitisme et la Xénophobie.
"Génocide au Kurdistan".

- Revue des Equipes Populaires
N° 8 et 9.

BROŞÛR :

- "Le cas du Peuple Kurde"
Dossiers du C.I.D.- Iteco 1980.
- "Le génocide culturel des Kurdes
en Turquie"
Paris 1981.
- "Le terrorisme d'Etat en Turquie"
Paris 1982.

- "Déclaration du Front Unitaire
National Démocratique du Kurdis-
tan" (U.D.G.)
Editions Komkar
Francfort juillet 1980.

- "Un an de dictature militaire
fasciste en Turquie"
Bulletins d'Info-Turk.
Bruxelles sept. 1980.

- "La Liberté de pensée, à la mi-
litaire"
Bulletins d'Inf-Turk
Bruxelles déc. 1981.

- "Démocratie militariste en
Turquie"
Bulletins Info-Turk
Bruxelles oct. 1983.

- "La persécution du Peuple
Kurde en Turquie".
Union des Travailleurs et
des Etudiants du Kurdistan
en France.
1979.

- "La persécution du Peuple
Kurde en Iran"
Union des Travailleurs et
des Etudiants du Kurdistan
en France.
1979.

- "La persécution du Peuple
Kurde en Irak"
Union des Travailleurs et
des Etudiants du Kurdistan
en France.

- "Les Kurdes en Iran"
Groupement pour les Droits
des Minorités.
Paris 1979.

P.S.: Dans les années précédentes,
nous avons également écrit
différents articles dans des
revues et journaux.

FLAMANÎ

WEŞANÊN TEKOŞER :

- "Koerdistan"
Beknopt overzicht van de
geschiedenis.

Tekoşer
Bruxelles Mei 1979.

- "Koerdisch-Nederlands"
voor Koerden en Nederlands-
taligen.

Tekoşer
Bruxelles 1979.

WEŞANÊN DÎN :

BROŞÛR :

- "Een jaar fascistische militaire
dictatuur in Turkijë"

Bulletin Info-Turk
Bruxelles 1980.

- "Militaristische democratie in
Turkijë"

Inf-Turk.
Bruxelles 1983.

- "Het staatsterrorisme in Turkijë"
Vereniging van Kurdische arbeiders
en studenten in Belgie (Tekoşer)
en in Frankrijk
1981.

- "De Armeniers" (Ndl./Turque)
Baykar
Almelo (Holland) 1980.

- Artikeles :

Solidarité Socialiste N° juli 83
"Volksuitroeing in Koerdistan"

Meer Voud
Dossier Koerdistan
Leuven 1979.

*Nivîsarên ku di kovaran de li ser
Kurdistanê derketine*

ALMANÎ

- "Durcks freie Kurdistan"
Erlebnisse in einem vertrau-
ten Land

Hella Schlumberger
Editions C. Bertelsman
München 1980.

- "Ich war bei den Kurden"
Fritz Sitte

Editions Verlag Styria
Köln 1980

- "Türkeihilfe-Wofür?"
Die milliarden des Westens
gegen die völker der Türkei ?
Berichte und Dokumente
Komkar Frankfurt/Main
juli 1980

- "Wer sind wir ?"
"Was tun wir ?"
Komkar Frankfurt/Main
april 1981.

- "Das leben dem Kurden in Kur-
distan Turk"
Strasbourg 1982.

- "Der Nape Osten und die Kurden"
Emin.Altunç
Bonn

- "Mehdi Zana, Muss Gerettet Wer-
den"
Bonn 1982.

- "Zeitschrift für Kurden und
Deutsche"
Mizgin N° 1 Sept. 83

- "Ein Kurdischer Maler"
Riza Topal
Bochum 1980.

İNGİLİZİ

- "People without a country"
The Kurds and Kurdistan
Ghassem lou, Kendal, Nazdar,
Roosevelt, Vanly.
Edited by G. Chaliand
London 1982

-- "Files on Turkey"
U.S. Interest in Turkey
Info-Turk
Bruxelles Mars 1982.

- "Persecution of the kurdish
people in Turkey"
Students' Union of Kurdistan
in France
Paris 1979.

KURDÎ

Weşanên Têkoşer

Li ser Ziman

- "Koerdisch-Nederlands"
voor Koerden en Nederlands-
taligen
Tekoşer
Bruxelles 1979.

- "Kürtçe - Türkçe"
Derwêş Ferho.
Tekoşer
Bruxelles 1981.

- "Xwendina Zimanê Kurdî"
Hînkar Torf
Bruxelles 1983.

Revue trimestrielle en Kurde
et en Turque
"TEKOŞER" du N° 1 au N° 22.

WEŞANÊN DÎN

ZÎMAN

- "Alfabe"
Emîn Bozarslan
Suède 1980.

- "Elfebeya Kurdî"
Sîpan yayinlari
Dr. Kamuran Bedirxan
Bonn BRD 1981

- "Hawar"
Emîr Celadet Bedir-Khan
Berlin sept 1976.

- "Çiya"
Hemreş Reşo
Syrie 1965- 1970

- "Destpêka Xwendinê, rêza-
na Zimanê Kurdî per çeyen
bijartî
Kamuran Dedi-Xan
Paris 1971.

- "Hêvi"
Institut Kurde de Paris
1983.

KOVAR JÎ BO ZAROKAN: EDEBÎ

- "Meyro"
Emîn Bozarslan
Suède 1981.

- "Gurê Bilûrvan"
Emîn Bozarslan
Suède 1981.

- "Kêz Xatun"
Emîn Bozarslan
Suède 1982.

- "Mîr Zoro"
Emîn Bozarslan
Suède 1981.

- "Zozan"
Mahmut Baksi
Suède 1979.

- "Zarokên Ihsan"
Mahmut Baksi
Suède 1978.

- "Bete Lotta karê bajo"
Astrid Lingren
Ilan Wikland
Suède 1982.

- "Ma gakuvi kûçikan dixwin ?"
Lennart Frick et Jean Carl-
brand
Suède 1983.
- "Masîyê Reşê piçûk"
Samed Behrengî
Suède 1981.

DÎWAN Û HELBEST

- "Sewra Azadî"
Cigerxwin
Diwana 2
Weşanên pale mars 1979
Suède.
- "Ronak"
Cigerxwin
Diwana 4
Suède 1980.
- "Zend-Avista"
Cigerxwin
Diwana 4
Suède 1981.
- "Şefaç"
Cigerxwin
Diwana 6
Suède 1982
- "Hêvî"
Cigerxwin
Diwana 7
Suède 1983.
- "Apo"
Osman Sebrî
(prison de Damas)
Syrie 1972.
- "Zozan"
Casimê Celfî
Suède 1982.
- "Li Bandeva Spêde"
Rojen Barnas
Suède
"Eriş Dikin"
Firat Cewerî
Suède 1981.
- "Mezin Dibim"
Firat Cewerî
Suède 1981.
- "Dê Sêrfine"
Firat Cewerî
Suède 1983.
- "Kurdistan Disoje"
Beşîr Botanî
Mahabat (Iran) 1974.
- "Rûbarên Sorav"
Beşîr Botanî
Armanç Suède 1975.
- "Aştî û Evîn"
Beşîr Botanî
Suède 1980.

- "Armanç"
N° 1 à 44
Suède
- "Komkar"
N° 37 à 57
All. Féd.
- "Qêrîn"
N° 2 à 5
Koç-Kak
Suède"
- "Jîna nû"
Janv. févr. 80
Armanç
Suède.
- "Roja Kurdistan"
N° 1
Aksa
All. Féd.
- "Pale"
N° 1
Koç-Kak
Suède
- "Kurdistan"
Delîlo Izolf
Hollande
- "Reya Dast"
N° 13 et 14
Kurdes de Syrie 1980
- "Adetên Kurdistan"
N° 1
M. Beyazîdî
Hollande
- "Azadî"
N° 5
Kendal Evdo, Bertolino.

TIRKÎ

- "Kürtler"
Bazil Nikitin
Ozgürlük yolu yayinlari
Istanbul 1976.
- "Şerefname"
Kürt Tarihi
Şeref Xan
Arapçadan Çeviren M. Emin
Bozarşlan
Istanbul 1975.

Roman :

- "Dimdim"
Ereb Şemo
Weşanên Roja Nû
Suède 1983.
- "Tarîxa Edebyeta Kurdi"
Prof. Qanatê Kordo
Suède 1983.

LÎ SER TARÎXE (DÎROKÊ) :

- "Mem û Zîn"
Ahmedê Xanî
Istanbul 1975.
- "Destana Memê Alan"
çeviren : Baran
Turquie 1978.
- "Mesela û Metelokên Kurdî"
Ronahî Hewra
Suisse 1976.
- "Mesele û metelokên Kurdî"
O. Celîl , C. Celîl
Hewra
Suisse 1976.

KOVARÊN ZAROKAN :

- pour les enfants :

- "Hêvî"
N° 1 à 9
Armanc
Suède.
- "Kulflk"
N°1 et 2
Koç-Kak
All. Féd.

- EDEBÎ :

- "Tîrêj"
N° 2 , 3 et 4
Armanc
Suède
- "Roja Nû"
N°1 1983
Suède
Komkar.
- "Berbang"
N° 2 à 12
Suède
Fédération des organisations
Kurdes en Suède.
- "Kemalizm Uzerine Tezler"
Hamit Bozarslan N° 1 2
Suède 1981.
- "Kurdistan tarihinde Ka-
mişli Katliami"
Mahmut Baksi
Suède 1981
- "Filistin faciasi"
Dengê Komal
All. Féd 1982
- "Unesco'ya Mektup"
Ismail Beşikçi
Dengê Komal
All. Féd. 1981
- "Generaller Yargılanmalıdır"
Şerafettin Kaya
Dengê Komal
All. Féd. 1983

- "Iran Kürdistanî ve Kürtler"
jîna nû A.R. Kasemlu
Armanc
Suède
- "Tekoşin"
All. Féd.
- "Iran Kurdistan"
Abdurrahman Kasımlû
Pêkanîn yayinlari
Ankara 1980
- "Kürtlerin Kekenî"
Ihsan Nurf.

DİSK (SİLİK)

- Bande originale du film YOL
Musique de Sebastian Argol.
- Chants et musiques du Kurdis-
tan.
Groupe Koma Zozan
- Musique du film Le Mur
Ozan Garip Şahin-Setrek
Bakirel.
- Temo
Barde du Kurdistan
La Tradition et l'exil.
- Kurdisch music 1
UNESCO Collection

STRAN :

livre de chants :

Kilam û miqamêd cimeta Kurda
Cemila Celîl
Suède 1982

KASET :

- Şivan 1-2-3-4-5
- Gulistan 1-2-3-4
- Cwan 2
- Temelf 3
- Zarokên Şivan Distrên 1

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

XEBATA ME

Her hefte, civîna Koordînasyonê, ji bo avakirina stratejîkî dijî proja GOL (rûpel binêre)

26 Mijdar 1983 :

Mitîngekî pîrr mezin di zanîngeha Louvain-La-Neuve, dijî proja GOL ku dixwaze mafên biyanîyan li Belçîka ji wan bistîne. Em bi slavname û muzîk û stranên Kurdî beşdar bûn.

6 Kanûn 1983 :

Rêveçûna xwendekaran li Bruxelles, dijî proja GOL (Wezirê dadê'edaletê')

13 Kanûn 1983 :

Mitîngekî din dijî proja GOL, di zanîngeha U.L.B. li Bruxelles. Em cardin bi slavname û stranên Kurdî beşdar bûn.

15 Çile 1984 :

Kongra me. Weke her sal, me tehlîla xebata xwe ya 1983 kir, li ser firehkirin û pêşveçûna wê em dîr û dirêj peyivîn û me bernama 1984, li gora amancên xwe amadekir.

15 Çile 1984 :

Mitînga sê komelên Marokî (Fasî) dijî proja GOL: me ji wan re slavnamekî şand

18 Çile 1984 :

Semînerê li ser çend mafên karker û biyanîyan, li bajarê Anvers, ku ji aliyê Merkeza Karkerên Biyanî hatibû amadekirin : endamekî me beşdar bû vê semînerê.

20 Çile 1984 :

Raberîyekî (exposition) pîrr mezin li ser çandên hemû gelan û li ser nijadpêrî û zordestiyê, ji aliyê Wezaretê çanda Flamanî, li Bruxelles û bajarên din ên Flamanî hatibû amadekirin. (rûpel binêre). Em li Bruxelles, heta roja dawî ya 25. Sebata 1984, her roj, bi raxistina pirtûk, afîş, sîlik (disk), kasetên Kurdî, senetên bi dest hatî çêkirin beşdar bûn.

22 Çile 1984 :

Rêveçûna Koordînasyonê dijî proja GOL.

23 Çile 1984 :

Di munasebeta derketina rehberê nûh ku têde nav û navnîşanên hemû komelên çandî

û civakî, li Bruxelles hene, komela Bruxelles-Accueil ku ev rehber diweşîne du roj hemû komelê dawet kir. Ji bo ku navê komela me jî di vê rehberê de ye, em beşdar bûn vê dawetiyê.

23-27 Çile 1984 :

Semînera komela Flaman VOKOM, li Dworp, li ser proja GOL û mafên civakî. Endamekî me beşdar bû vê yekê.

29 Çile 1984 :

Rêveçûn bi Komîta dijî Zordestiyê li Marok (Fasê), dijî hikûmeta xwînmêj a Hassan 11.

4 Sebata 1984 :

Şeva avakirina KURD-KOM li Frankfurt, em bi slavname û raxistina pirtûkên xwe beşdar bûn. Di şevê de Mala Gelê Kurdî û KKDK federasyonê nûh navbera xwe de avakirin.

7 Sebata 1984 :

Civîna çapê di salona I.P.C., li Bruxelles, tevî komelên KSSE û YKKE, liqên Belçîka, li ser grêva birçîbûnê di girtîgeha Diyarbekrê (rûpel 4. binêre).

18 Sebata 1984 :

Şeva "rêveçûna dijî nijadparêzîye" çend roj dû hev, ji hemû bajarên Belçîka, xort û keç, ji her cinsiyet, ber bi Bruxelles rêve çûn, ji bo protestokirina proja GOL, Di roja 18.2.1984 de, li Bruxelles, şevê mezin bi alîkarîya Koordînasyonê amade kirin. Di vê şevê de, me piştgirtîya wan kir û stranên Kurdî pêşkêş kir.

20 Sebata 1984 :

Komela Belçîkî "Yekîtî ji bo parastina Aştiyê" şevêkî agahdarîyê ji bo Avukatê Kurdî, Hüseyin YILDIRIM, li Liège amade kiri bû. H. YILDIRIM ku bi hezaran Kurd di girtîgeha Diyarbekrê de, parastîye, eşandinên weşî û ku mejîyê meriv tehemmul nake ku wî, bi mehan, kişandibû da naskirin. (rûpel 2. binêre). Em jî beşdarî vê şevê bûn û me gotinên YILDIRIM wergerand fransîzî. H. YILDIRIM nêzîkî heftekî bû mevanê me.

21 Sebata 1984 :

Mitînga Fedayînen Kurdên Iranê li zanîngeha U.L.B. li Bruxelles, em bi stranên Kurdî û raxistina pirtûkên xwe beşdar bûn, slavname piştgirtîyê da.

22 Sebata 1984 :

H.YILDIRIM cardin li ser êşandin û rewşa Kurdistana Tirkîyê, di komela M.R.A.X. (Komela Dijî Nijadparêzîyê) de peyivî. Me jî gotinên wî wergerand fransîzî.

22 Sebata 1984 :

Em bi H.YILDIRIM re çûn dîtina berpirsiyarên partîya Belçîkî a Katolîk (P.S.C.). Civîn bi serokatîya HERMAN endamê Parlamentoya Ewrûpa û berpirsiyarê karên partîyê ên derve derbas bû. Me cardin, peyva YILDIRIM wergerand fransîzî.

29 Sebata 1984 :

Em beşdar bûn sê rojên navnetewî ku ji aliyê çend mamustên zanîngeha U.L.B., li Bruxelles hatibû amadekirin: di van sê rojan de me pirtûk, broşûr, afîş, sîlik û kasetên Kurdî raxist û roja dawîn, 2 Adar 1984, jî em li ser Kurdistanê peyivîn û me bersivên gelek pirsan da.

4 Adara 1984 :

Şeva "Jin dijî Krîzê." Em bi raxistina pirtûkan beşdar bûn.

8 Adara 1984 :

Komîta Belçîkî ji bo parastina Mafên Mirovatî li Tirkîye civînek bi hemû komelên Tirk û Kurd ên li Belçîka re çêkir. Amanca vê civînê amadekirina bernameyê kurt ji bo parastina mafên gelên Tirk û Kurd û bi vî awayî, nêzîkkirina hêzên ku, heta nûha ne gihaştibûn hevdu bû. Di dawîya civînê de, me biryar stend ku, her komel telegrafan bişîne ji berpirsiyarên hikûmeta Belçîka re, ji bo protestokirina êşandinan di girtîgehan de û ji bo sûckirina hukûmeta Tirkîye. Ji bo xebata dûr û dirêj, me biryar stend ku em li benda netîca helbijartinên mehelî ku ewê li Tirkîye di 25'ê Adarê de bibin bimînin.

10 Adara 1984 :

Newroz li Bruxelles ku me bi her du Komelên Kurd KSSE, YXLKE liqên Belçîka re amade kiribû (rûpel..binêre)

11 Adara 1984 :

Cejna jinan ku ji aliyê Komela Jinên Tirkîye li Belçîka hatibû amadekirin. Me ji wê re silavnameyê şand.

13 Adara 1984 :

Me telegrafekî ji Wezîrê Karên Derve yê Belçîka, Léo TINDEMANS, re şand, ji

bo protestokirina êşandinan di girtîgehên Dîyarbekir û Mamak û sûckirina hukûmeta Tirkîye bi her awayî: maddî (diravî) û rêzanî û aborî.

18 Adara 1984 :

Em beşdar bûn Newroza Instituya Kurdî li Parîsê.

19 Adara 1984 :

Civîna CLIFI (Komîta Pêwendîya Jinên Biyanî) ku nuh ava bûye, ji bo parastina mafên jinên biyanî li Belçîka.

20 Adara 1984 :

Newroza **YXLKE** li Aachen (Almanya roj ava) Em bi slavname, stran û raxistina pirtûkan beşdar bûn şevê.

24 Adara 1984 :

Newroza KOMKAR li Duisburg, me slavnameyê şand û cejna wan pîrozkir.

29 Adara 1984 :

Civîna duyemîn bi Komela Belçîkî ji bo parastina Mafên Mirovatî li Tirkîye. Paş tehlîkkirina helbijartinên li Tirkîye, me biryar stend ku em gelek tiştan bikin: şandina delegasyonê ji bo dîtina Léo TINDEMANS, amadekirina civînekê çapê, piştî civîna parlamentoya Ewrûpa li Bruxelles di 26.4.84 de û berê civîna Konseya Ewrûpa li Strasburg, di destpêka meha Gulanê de, Kampanya ji bo berdana girtîyên rêzanî...

Ji aliyê Weşanê :

Di 9'ê adar 84 de, endameyê me hevpeyvînek li ser Newrozê bi Flamanî di radyoya mehelî "Scorpion" li bajarê Leuven nêzîkî niv saet çêkir û muzîka Kurdî danî.

Me broşûrek, bi zimanê Fransîzî û Flamanî, li ser xebata me ya 1983 weşand.

Têkoşer'den haberler

Haftada bir :

Adalet Bakanı GOL'un projesine karşı bir strateji tesbit etmek için koordinasyon komitesi toplantılarına sürekli katılıyoruz.

26 Kasım 1983 :

Louvain-La-Neuve şehrindeki, Fransızca öğretim yapan üniversite de yine GOL'un projesine karşı yapılan mitin ge Kürt müziği ile katılarak dayanışma mada bulunduk. Adı geçen proje (kanun tasarıyla) ile Belçikadaki tüm yabancıların haklarına büyük kısıtlamalar getiriliyor.

6 Aralık 1983 :

GOL'un projesini protesto etmek amacıyla Brüksel'deki öğrencilerin düzenlediği yürüyüşe Têkoşer olarak bizde katıldık.

13 Aralık 1983 :

Brüksel'deki U.L.B. Üniversitesinde hazırlanan mitinge dayanışma mesajımız ve Kürdistan'dan müzik ile katıldık.

15 Ocak 1984 :

Têkoşer'in yıllık olağan genel kongresi yapıldı. Faaliyet ve mali raporlar okunduktan sonra, eski yönetim aklanıldı. Yeni yönetim seçildi. Dilek ve temenniler, önümüzdeki çalışmaların taslak programı görüşüldü.

15 Ocak 1984 :

Üç Maro (Fas'lı) örgütün GOL'un projesine karşı düzenlediği mitinge dayanışma mesajımızla katıldık.

18 Ocak 1984 :

Anvers şehrinde Yabancı İşçiler Merkezi tarafından, göçmen işçilerin hakları üzerine düzenlenen seminere Têkoşer'in bir üyesi katıldı.

20 Ocak 1984 :

Flaman Kültür Bakanlığı tarafından çeşitli değişik halkların kültürleri ve ırkçılık üzerine Brüksel ve diğer Flaman şehirlerinde düzenlenen sergiye, kitap standımız, afiş, plak, Kürtçe kasetler ve Kürdistan el sanatlarıyla katıldık. Brüksel'de açılan sergiyi 8.500 kişi ziyaret etti.

Yılmaz GÜNEY'in SÜRÜ filmi sergi boyunca ziyaretçilere Video-kaset olarak sunuldu.

22 Ocak 1984 :

Koo-dinasyon Komitesi tarafından GOL'un projesine karşı düzenlenen yürüyüşe katıldık.

23 Ocak 1984 :

Brüksel Kabul (karşılama) merkezi tarafından, kültürel ve siyasal, sosyal çalışma yapan tüm örgütlerin adları, adresleri ve çalışma program ve saatları olan yeni bir REHBER'in hazırlanmasında, değişik örgütlere yapılan davetiyeye katıldık.

23-27 Ocak 1984 :

VOCOM (Flaman bölgesi göçmen işçi örgütleri Birliği Komitesi) tarafından Dworp 'ta yapılan GOL'un projesinin tahlili ve göçmen işçilerin hakları üzerine seminere Têkoşer'in de bir üyesi katıldı.

29 Ocak 1984 :

Marok (Fas) taki kanlı zorba Kral Hassan II hükümetinin tutumunu protesto etmek için RDM (Fas'lı demokratik örgüt) ve diğer değişik tandanstan örgütlerin ortaklaşa Brüksel'de düzenlediği yürüyüşe aktif olarak katılarak dayanışmada bulunduk.

4 Şubat 1984 :

Frankfurt'ta Mala Gelê Kurd ve KKDK tarafından yapılan Birlik Kurultayına mesaj ve kitap standımızla katıldık, adı geçen iki örgüt KURD-KOM adında yeni bir federasyon oluşturdu.

7 Şubat 1984 :

Biz, Brüksel'de IPC (Basın Merkezi) de KSSE (Avrupadaki Kürdistanlı Öğrenciler Birliği) Leuven şubesi ve YXLKE (Avrupa'daki Kürdistanlı Öğrenci ve Gençler Birliği) Leuven şubesi; Diyarbakır zıندانlarında açlık grevi yaparken öldürülen Kürdistanlı değişik siyasetlerden devrimci, ilerici, yurtseverler için, Türkiye yi protesto etmek amacıyla

bir basın konferansı düzenledik. Sayfa 4. bakınız.

18 Şubat 1984 :

İrkçılık ve GOL'un projesini protesto etmek için Belçika'nın değişik yerleşim merkezlerinden Brüksel'e doğru

gerçekleştirilen yürüyüşün bitiminde Koordinasyon Komitesi tarafından düzenlenen geceye katıldık. Dayanışmamızı bildirerek Kürdistan müziği sunduk. Bu yürüyüşe çeşitli örgüt ve milliyetlerden kadın, erkek, işçi, genç katılmıştı.

20 Şubat 1984 :

Belçika Barışçı savunucular Birliği tarafından Liège şehrinde CEDRI örgütü ile beraber Kürt Avukat Hüseyin YILDIRIM'ın katıldığı bir açık konferans düzenlendi. Binlerce politik tutukluyu savunan H.YILDIRIM, kendisine ve müvekkillerine Diyarbakır Askeri Cezaevinde uygulanan insan aklı ve mantığının alamıyacağı işkenceleri anlattı. H.YILDIRIM'ın konuşma metnini sayfa veriyoruz. Têkoşer aktif olarak adı geçen konferansa katıldı, H.YILDIRIM'ın konuşmalarını Fransızca'ya çevirdi. Avukat Hüseyin YILDIRIM bir hafta yapmış olduğu görüşmeler boyunca Têkoşer'e misafir oldu.

21 Şubat 1984 :

İran Kürt Fedayin Gurubu tarafından Brüksel'in U.L.B. üniversitesinde düzenledikleri geceye kitap standımızla katıldık. Têkoşer alına mesajımızı sunduk, Kürdistan müziğini çaldık.

22 Şubat 1984 :

MRAX (Belçika Irkçılığa Karşı Mücadele örgütü) a davet edilen Avukat H.YILDIRIM Türkiye Kürdistanı'ndaki baskı ve işkenceleri ve başından ge-

çenleri anlattı. Konuşmasını yine Fransızca'ya çevirdik.

22 Şubat 1984 :

Avukat Hşseyin YILDIRIM'la beraber Belçika Sosyal Katolik Partisi (P.S.C.) sorumlularıyla görüşmeye gittik. Avrupa Parlament-su Üyesi ve Parti dışişleri sorumlusu HERMAN ile bir söyleşi toplantısı yaptık. Konuşmaları Fransızca'ya çevirdik.

29 Şubat 1984 :

Brüksel U.L.B. üniversitesi ilerici birkaç profesörün düzenlediği Uluslararası Barış adlı 3 günlük bilgilendirme oturumlarına kitap standımızla katıldık. Son gün 2 Nisan 1984 te Kürdistan hakkında bilgi vererek dinleyicilerin çok yönlü sorularını yanıtladık. Kürt halkının neden silaha sarıldığını açıklamaya çalıştık.

4 Mart 1984 :

Brüksel'deki çeşitli guruplardan kadınların düzenlediği " Ekonomik Krize Karşı Kadın " adlı yürüyüşün bitiminde organize edilen geceye katılarak kitap standımızı açtık. Dayanışmada bulunduk.

8 Mart 1984 :

Belçika'lılardan oluşan Türkiye'de İnsan Haklarını Savunma Komitesi tarafından düzenlenen, Türkiyeli ve Kürdistanlı örgütlerin davet edildiği toplantıya katıldık. Toplantıda her örgütün Belçika Dışişleri Bakanlığına her örgütün

bir telgraf çekerek, Başta Diyarbakır olmak üzere, diğer Türkiye Askeri Cezaevlerinde yapılan insanlık dışı işkence ve uygulamaları protesto etmek ve bu hususta Türkiye'yi uyarmak ve baskı yapmalarını istemelerini kararlaştırdık. Geniş ve daha uzun vadeli çalışmalar için 25 Mart 1984 tarihinde Türkiye de yapılacak mahalli seçimlerin neticesi alındıktan sonra bir daha toplanılmasını kararlaştırdık.

10 Mart 1984 :

KSSE ve YXLKE ile birlikte Brüksel'de hazırladığımız NEWROZ 'la ilgili açık lamalar için sayfa.12 bakınız.

11 Mart 1984 :

Belçika'daki Türkiyeli Kadınlar Birliği tarafından düzenlenen Dünya Kadınlar Gününe bir mesaj sunarak dayanışmada bulunduk.

13 Mart 1984 :--

Belçika Dışişleri Bakanı Léo TİNDEMANS a Diyarbakır ve Mamak askeri cezaevlerinde politik tutuklulara yapılan işkenceler için Türk hükümetinin uyarılmasına dikkati çekmek için bir telgraf çektik. Yapılan Ekonomik ve siyasi yardımların durdurulmasını istedik.

18 Mart 1984 :--

Paris'te Kürt Enstitüsü tarafından düzenlenen NEWROZ'a katıldık.

19 Mart 1984 :

Yabancı Göçmen Kadınlar Birliği CLİFİ'nin kadınların haklarını savunma toplantısına katıldık.

20 Mart 1984 :

YXLKE Aachen şubesi tarafından düzenlenen NEWROZ gecesine katıldık. Kitap standımızı açtık, dayanışma mesajımızı sunarak Kırdistan müziğini sunduk.

24 Mart 1984 :--

Batı Almanya'nın Duisburg şehrinde KOM KAR tarafından düzenlenen NEWROZ'a da yanışma mesajı gönderdik.

29 Mart 1984 :

Türkiye'de İnsan Haklarını Savunma Komitesi tarafından düzenlenen 2. toplantıya katıldık. CSC sendikası binasında yapılan toplantıda 25 Mart mahalli seçimlerinin tahlili yapıldı.

Belçika Dışişleri Bakanı Léo TİNDEMANS la görüşmek için bir delegasyon oluşturulması, Brüksel'de yapılan Avrupa Parlamento toplantısından sonra ve Strasburg'ta toplanacak Avrupa Konseyin

den önce, Mayıs'ın ilk haftasında bir Basın Konferansı yapılması, Türkiye'yi ziyaret edecek delegasyonlarla kontak kurulmasını kabul ettik. Politik tutuklulara Genel Af kampanyası açılması uygun görüldü.

YAYIN ALANINDA :

9 Mart 1984 tarihinde Leuven'de mahalli yayın yapan radyoda bir üyemiz NEWROZ üzerine yarım saatlik bir program yaparak Kürdistan müziği dinletti.

Flamanca, Fransızca 1983 yılında yaptığımız çalışmalar bir broşür halinde yayınlayıp 400 'e yakın örgüte gönderdik

Barış Partizanları dergisinin Mart 84 tarih ve 81 sayısında Kürdistan'ın tarihi ve ekonomik sosyal yapısı üzerine uzun bir yazı yayınlattık.

SERBÛRIYEK

Firat CEWERÎ

Ez û diya xwe
Pîra kevnejin
Li hev rûniştin
Me gazin kirin
Me ji hev re got:
"Wer em bibin cot
Û em bigerin
Birçî û serqot"
Dû re fikirî
Û wê gote min
Got:"Ev wa nabe
Nabe kurê min
Divê em malî
Li hev bicivin
Hingî em herdu
Ji mal bilivin"
Li me bû êvar
Şîva me şorbe
Diya min rabû
Wê ve kir torbe
Torbe pir kevn bû
Tev kufuk û toz
Bavo ponijî
Wî daliqand poz
Di nav torbe de
Hebûn pir ewraq
Peyvên kalkê min
Pir şîretin pak
Bavê min rabû
Dest avête wan
Got:"Vana çi ne?
Bixwînin qoran"
Kete nav malê
Nexweşik mezin
Dîsan diya min
Ji min kir gazin
Hin bûn pêşverû
Hin man paşverû
Min pêûs girt û
Ez derketim zû
Ez ketim rê û
Ber bi gundekî
Bi gavên xurt çûm
Mîna kundekî
Di wê rê de roj
Li min bû êvar
Çûm ber çemekî
Min av jê vexwar
Min dît xuşînek
Ji ber min hilat
Marekî ser reş
Ber bi man de hat
Ez pir tirsiyam
Por li min gij bû
Ji wir ez rabûm
U reviyam zû
Bi lez ez diçûm
Weke makînê
Di nav beyarên
Deşta Mêrdînê
Min hîn dilezand
Ji tirs û xofa

Lê min xwe dişdand
Diçûm bi dehfa
Şev li min gerya
Û min rê şaş kir
Min dît ji dûr ve
Çirûskek agir
Min xwe li wê girt
Û ez meşiyam
Weke marekî
Ji hev kişiyam
Ez nêzîk bûm û
Min lê nihêrî
Min dît winda bû
Min nema ew dî
Lê ez pirs hêrs bûm
Min got:"Tu kî ye?"
Di dilê xwe de
Min got:"Gundî ye"
Bêhnek din meşyam
Ketim ser rêkê
Riyek dûvdirêj
Zirav wek kêrkê
Di wê rê de min
Hebikî lezand
Ji Seydayê xwe
Min helbestek xwand
Min dît nêzîk bûm
Rastî du reşan
Destê sibê bû
Saet dor şeşan
Min ban kir, lo lo!
Ka bisekinin
Hun çi difroşin
Hun çi dikirin?
Ew sekinîn û
Gote min:"Were
Tu vê sibehê
Li çi digere?"
Ez çû me nik wan
Kerê wan bi bar
Cemek pirtûk bû
Yek jî kul û jar
Cigarek pêçan
Cigarek qalind
Wan dane dest min
Gon:Tu vexwe rind
Min ew cigare
Girt û zû kişand
Min pirtûkek jî
Rabû ji wan stand
Min vekir û xwand
Ez pir pê hêrs bûm
Ji kerban li wir
Di cih de gêj bûm
Wan ez pelandim
"Bi ser xwe de bê
Ew jî wek me ne
Birçî û bê dê"
Edî şîret kir
Ji min re xwandin
Hin raman dan min
Hin ji min standin

Em bû ne hevra
Em hatin ber gund
Dengê melê gund
Gur dibû bilind
Di pozê gir de
Roj bilind dibû
Tîrêjên rojê
Her belav dibû
Dengên şalûl û
Bilbil û bilûr
Bi nalîn dihat
Bi dengekî kûr
Li ser sergowan
Ker û golikan
Hev re dilîstin
Didan lotikan
Dîkan l'hev didan
Kûçik direyan
Yên dew dikulan
Yên dikutan dan
Hatin pêşya me
Du zarok ji gund
Gotin me:"Herin
Wê qesra bilind
Em çûn ber qesrê
U bi jor ketin
Min dît ji qesrê
Sê kes derketin
Yek ji wan mele
Muxtar û axa
Gotin me:Fermo
Hun ser kulavan
Em ketin hundir
Û rûniştin xweş
Hunguv û nêvişk
Û anîn şebeş
Dû re pirsîn û
Wan ji me re got:
"Ev gund ê me ye
Em in xwedî cot"
Lê ez pir hêrs bûm
Ez pir xwîngerm bûm
Ji kerban xwêdan
Di min de der bû
Dîsan peyvîn
Keya got:Mele
Ew donze ilm e
Baş e ji me re
Axê vegerand
Wî gote:"Muxtar
Peyv jê re tune
Bo gund dike kar"
Melê û muxtêr
Herdiwan gotin:
"Tew ji axê re
Tune ye gotin"

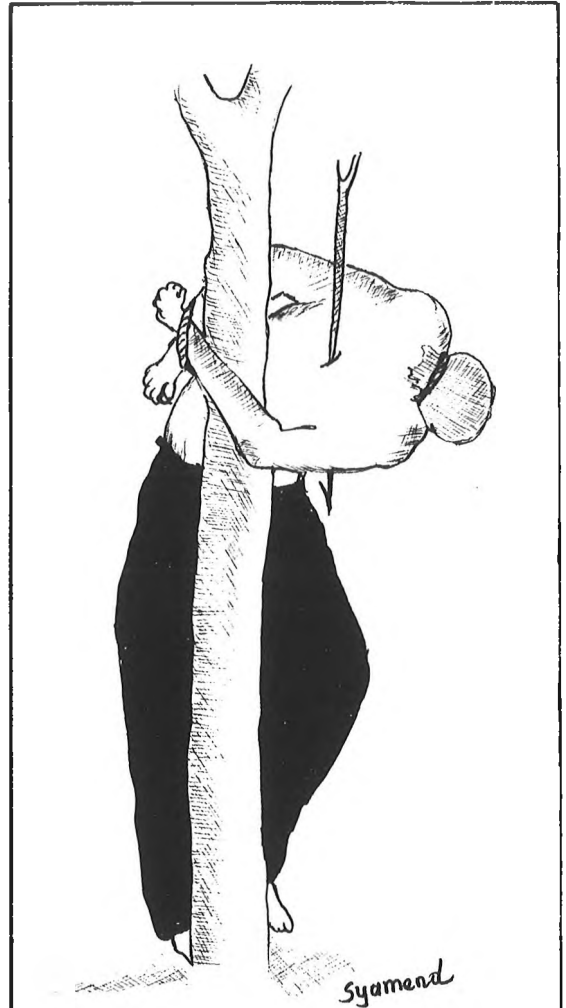
Rabûm destavê
Çûm pişt qîşika
Pêrgî gavên bûm
Meşîm hêdîka

Wî tûr avêt û
 Xwe avête min
 Gote min bijî
 We nas kir dijmin
 Lî ser rewşa gund
 Em raberizîn
 Ji stembarî
 Wî got: Em rizîn
 Min pir ceng dîtî
 Lo lo birazî
 Ne bo azadî
 Û serfirazî
 Mînakî Qorê
 Li hebber Yewnan
 Û dû re nêzîk
 Li van deveran
 Ne bo azadî
 Ne wek Vîetnam
 Weke ku hêrs bû
 Enî qermeçî
 Lerizî û got:
 "Qey em in birçî?"
 Destê xwe hilda
 Avêt pişta min
 Got: "Şerê dawî
 Li dijî dijmin
 Divê ronakbîr
 Xortên wekî we
 Tim bi rêzan bin
 Bo azadya me"
 Û dû re hêdî
 Dev xist guhê min
 Got: "Nebihîze
 Pîsê axê gund
 Her qedexe ye
 Bo me gundiya
 Axaftina bê
 Axa û keya
 Min got min fêhm kir
 Ey apê delal
 Ji bo serxwebûn
 Her em dîkin kar
 Min xatir jê xwast
 Ez çû me odê
 Tune bû mele
 Gon: Wê niha bê
 Em kêlîkê man
 Firavîn dan ser
 Min dît girînek
 Û şewqeke zer
 Sê kamyon leşker
 Tev bi çek û rext
 Axa û muxtar
 Û melê bê bext
 Gilî kirin wan
 Leşker berdan gund
 Da bidin girtin
 Me tev fikrên rind

Berî dan odê
 Leşkerên bi gir
 Bi tirkî gotin:
 "Derkev ji hundir"
 Dora me girtin
 Wek kulyên şamî
 Min tif kir axê:
 "Tu ne zîlam î"
 Wan zû em girtin
 Digel pirtûkan
 Li cemsan kirin
 Em birin zûkan

Ji bo çî axa
 Mele û muxtar
 Dostên dewlemend
 Dijminên dijwar
 Ger nijadek in
 Em û hun tev de
 Fermo vir de wer
 Hun neçin wir de
 Lewre hun nayên
 Hun tev sîmsar in
 Bo bûrjûvazî
 Hun dest bi kar in
 Bi girtin zîndan
 Hun baş zani bin
 Ne m'vedigerin
 Ne poşman dibin
 Em xwendevan in
 Ronakbîr in em
 Dişkînin zincîr
 Her dişkînin gem
 Dîsan zani bin
 Her hun ê da bin
 Digel bavên xwe
 Hun ê wînda bin
 Çavên me vebûn
 Me cîhan nas kir
 Ji bareş bigre
 Ta biçe bakur
 Henin dostên me
 Û pirin dijmin
 Lê ji dijmin re
 Hun jî bû ne jin
 Edî çî bêjim
 Şerm e ji we re
 Namûs û zîman
 Didin bi pere
 Ez pir ponijîm
 Û min xwend pirî
 Nav piyên me de
 Hun bû ne dirî
 Bi girtin lêdan
 Bi heps û zîndan
 Em xwedî doz in
 Bi xwîn û xwêdan
 Em dilezînin
 Em xwe dişkînin
 Dîkin em bivir
 Zincîrê xînin

Lo hingî hun jî
 Nema qet dijî
 Ne ew qelafet
 Ne hiş ne mêjî.

Ji me Ditirsin

Firat CEWERÎ

Gava ku birûsk lê dixê
 Şîrqîn dikeve asmana,
 Gava ku ji ber nalên hespan
 Çirûsk difûrin,
 Gava ku gome gindêr dibin,
 Şet û lehî radibin,
 Hingî ew ji me ditirsin!

Ji me ditirsin, hevalno!
 Ji me ditirsin!
 Ji ber ku ji me ditirsin
 Ji me dikujin.

25 Mart Mahalli Seçimleri Ardından

1977 yılından bu yana yapılmayan mahalli seçimler 25 Mart 1984 tarihinde yapıldı. Türkiye'nin idare sisteminde yadsınmayacak bir yeri olan mahalli seçimlerle işbaşına gelen idareciler, faşist cuntanın idare erkine zorla 1980 de el koymasından bu yana görevden uzaklaştırılmışlardı. Yerlerine ordu'dan subaylar, asker kökenli siviller veya ordu yanlısı işbirlikçiler atanmıştı. Kısmi de olsa özerk yapıları olan belediyeler tamamen askeriye ye bağlandı. Böylece halkla olan ilişkiler de değişerek, yerini daha sert örfi bir idareye devretmişti.

6 Kasım 1983 'te iktidar olan Turgut ÖZAL, sıkıyönetim altında gerçekleştirilen 25 Mart mahalli seçimlerinde de oyların çoğunluğunu alarak, parlamento da olduğu gibi, mahalli seçimlerde de çoğunluğu aldı. 5 yıllık bir süre için iktidarda kalıcı her türlü yetkiye, güce sahip olan ÖZAL hükümeti ne yazık ki, işbaşına geldiğinden beri, ülke ekonomisini daha çok ağır karanlıklara itti. Uyguladığı serbest piyasa politikası mantığıyla, küçük esnaf, zanaatkar, orta ta baka ve fakir köylülüğü, küçük işletmeleri, bankaları monopol tekellerin çarklarında eritti.

Uyguladığı ekonomi politikasıyla ÖZAL 10 yıllar öncesinde Türkiye de ABD, IMF, Dünya Bankası ve büyük emperyalist sermaye çevrelerinin ilgi sini çekmiş ve güvenlerini kazanmıştı. Onlar ÖZAL'ı 10 yıllar öncesinde, böyle bir günde kendi politikalarına cevap verecek, en güvenilir ekonomist olarak çizmiş, hesaplamış ve yetiştirmişlerdi.

Eski iktidarlar ve Faşist Askeri Cunta döneminde de ülke ekonomisinin kaderi: adeta kendilerine teslim e-

dilmişti. Emperyalistler, Türkiye de denenmiş bundan iyi bir adamı işbaşına getiremezlerdi.

25 Mart seçimleri 5 yıldan önce erken seçime gidilebilir havasına katılanlara da büyük bir ders verdi. ÖZAL'ı iktidar ve mahalli seçimlerde de güvenilir yapan halk aslında suskundur. Eski denenmiş tiplerin peşinden gidilemeyeceğini oylarıyla gösterdiler. Fakat asıl halkın, işçi sınıfının diğer değişik görüşlerden partilerin yasaklandığı, 10 binlerce politik tutuklunun bulunduğu, işkencenin bizzat hükümetler tarafından uygulandığı, bir kısım muhalefete konuşma fırsatı dahi tanınmadığı bu ortamda yapılan seçimler demokratik olamaz, demokrasiye bağdaşmaz. Türkiye'de 6 partinin seçimlere katılmasıyla demokrasi geldi kısıtlamasını hiç kimse kabul edemez.

Kürt ulusu açısından sorun dahada değişik ve ağırdır. Sömürgeci hükümet için seçim yapılmış, meclisine parlamenterler, belediyelerine başkanlar seçilmiştir. Kürt halkının ağzına kilit, beynine, diline, seçme ve seçilme hakkına gem vurulmuştur. Kısacası varlığı tanınmamaktadır. 10 milyondan fazla Kürdün adına sandık başına giden seçmenler öz idareleri dışında oy kullanmaya zorlanmıştır. Kendi halkının temsili için oy kullanmamıştır. Bu noktayı tek değerlendiren her demokrat, aydının yapılan seçimlerin demokrasiye bağdaşmadığını görecektir. Otonom, Özerk, Bağımsız Kürdistan idarecilerini seçmek için sandık başına gidilmeden, yapılan ve yapılacak seçimlerin demokratikliği her zaman tartışılacaktır.

YALÇIN

Xebata Komelê a Rojê

ALİKARİYA CİVAKÎ (SOSYAL)

FÊRA ZİMANÊ KURDÎ

FÊRA ZİMANÊ FRANSİZÎ

XEBAT JÎ BO JÎNAN (LÎ SER ZİMAN, SAXÎ, NEXWEŞÎ)

XWEDİKİRÎNA ZAROKAN

ALİKARİYA ZAROKAN DÎ FÊRÊN ZOR DE

PÎRTÛKXANE : PÎRTÛK, SİLİK, KASET, AFÎŞ Û

DOKUMAN LÎ SER KURDÎSTANÊ